ŠIBENSKI LIST
GLASILO SKUPŠTINE OPĆI
GOD. XXIX.
BROJ 1402
IZDAVAČ: INFO

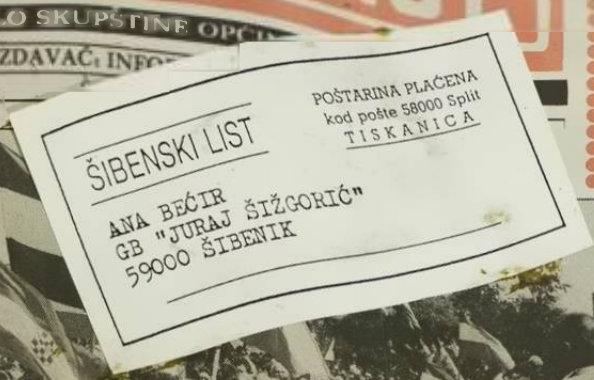

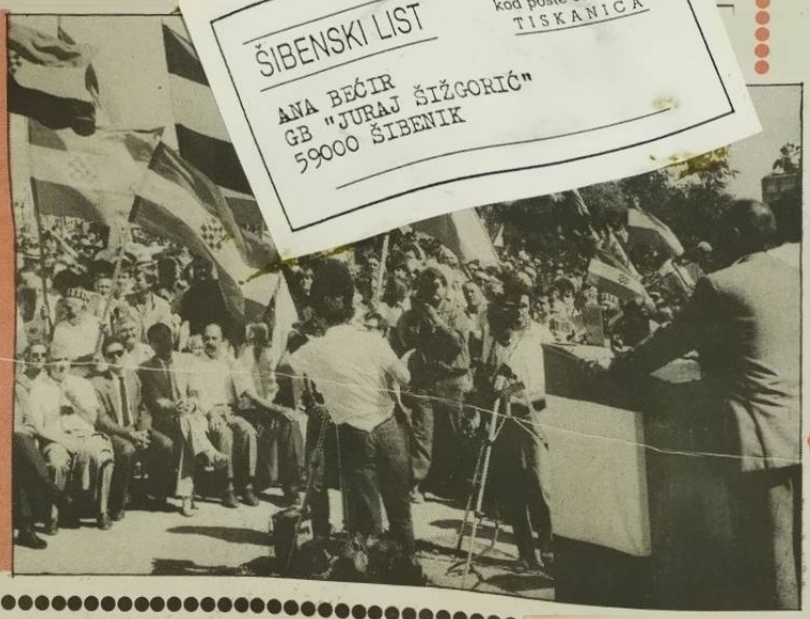
S. Mesić govori u Drinovcima

STIPE MESIĆ U MILJEVCIMA

»OVDJE JE SAMO REPUBLIKA HRVATSKA«

Govor Stipe Mesića u Miljevačkom zaseoku Drinovci, na narodnom zboru što ga je u povodu 63. godišnjice javnog istupa Stjepana Radića u ovome kraju organizirao mjesni ogranak HDZ, izazvao je oduševljenje mnoštva okupljenih ljudi. U nastavku svečanosti Mesić je ispred drinovačke škole otkrio poprsje Stjepana Radića, rad akademskog kipara Male Čvrljka

STRANICA 2.

KRAPANJ

Priko puta

Slika s Krapnja, nakon nevere u kasno ljeto. Život se premjestio u kuće, jedinu gostionicu i školu sa sedmoro djece. Preko puta, na Brodarici, nešto je drugo, ali o tome drugom prilikom...

STRANICA 5.

SKRADIN

Preporuka Bogu

Nakon gotovo pedeset godina, u Skradinu je prošle subote blagdan Male Gospe obilježen i procesijom koja je od župske kuće prošla do »Gornjeg grada« u mjestu. Kako je predloženo, od ove godine taj dan bit će ujedno i Dan grada Skradina

STRANICE 6. I 7.

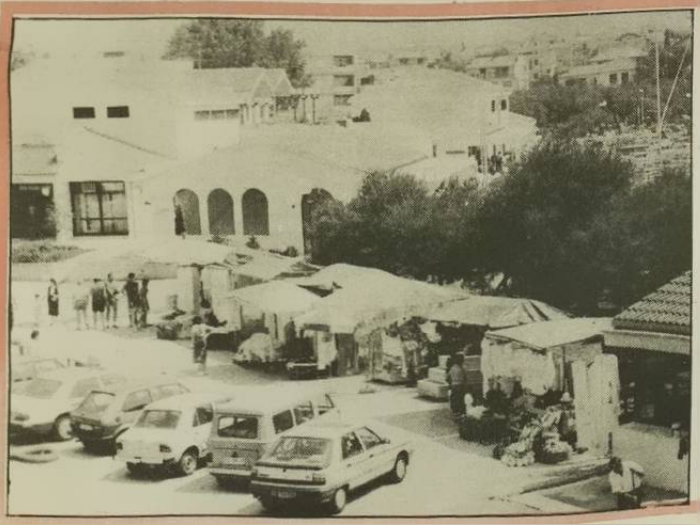

SUČELJAVANJA

NESPORAZUM ILI PREVARA?

Kada će biti poznat epilog jednogodišnjeg spora između zagrebačkog poduzeća »V. Gorlan« i Mjesne zajednice Vodice teško je kazati, jer je i nakon trećeg zajedničkog sastanka u Izvršnom vijeću Općinske skupštine ostalo nejasno: da li je doista rješenje na pomolu? Tim prije jer su se umjesto konkretnih prijedloga čule i nove međusobne optužbe

STRANICA 8.

S. MESIĆ NA MILJEVCIMA

Ovdje je samo Republika Hrvatska

Prošle nedjelje miljevački ogranak Hrvatske Demokratske zajednice organizirao je u zaseoku Drinovci narodni zbor u povodu 63. obljetnice javnog istupa Stjepana Radića u ovome kraju, u okviru njegove predizborne kampanje za izbore u tadašnju Skupštinu. Tom je prilikom uz predstavnike Hrvatskog Sabora, te općinske čelnike Sinja, Kaštela i Šibenika posebno pozdravljen Stipe Mesić, član Predsjedništva SFRJ. »Doživio sam podizanje biste čovjeka čije su riječi utkane u današnji program HDZ-a, kao što su u njemu sadržane i misli svih onih koji su se borili za hrvatske interese — Starčevića i Andrije Hebranga« — započeo je govor na Zboru u Drinovcima Mesić. Govoreći dalje, o HDZ-u, istaknuo je da je ta stranka okupila najveći broj Hrvata u povijesti, zbog čega je i pobijedila. »Demokratsku vlast u Hrvatskoj priznao je svijet bez ijednog incidenta, ali mnogima ovdje smeta što se Hrvatska ponaša kao suverena država«. Govoreći o Kninskim događajima, što je izazvalo i najviše oduševljenja među oko deset tisuća okupljenih u Drinovcima, Mesić je rekao kako je antibirokratska revolucija Hrvatskoj dala Knin da se bavi s njim. »Ono što se u Kninu događa gore je od hajdučije« — naglasio je Mesić. »Jer, tamo je nešto drugo. Hajduci kroz povijest nikada nisu napadali legalnu tursku vlast, dok se u Kninu napada sistem Republike Hrvatske i njene institucije, dok se iz toga kraja s praznim vrećama odlazi u Zagreb, a po političke instrukcije u Beograd. Tako to više neće ići!« — poručio je s govornice Stipe Mesić, naglasivši kako Srbi trebaju vratiti oružje, raditi svoj posao i živiti od svoga rada, što važi i za sve građane u Hrvatskoj, jer privilegija više nikome neće biti. »Ovdje je samo Republika Hrvatska, a nikakva zapadna Srbija«. Govoreći o Jugoslaviji, član Predsjedništva SFRJ rekao je da će ona postojati bude li moguć dogovor o njenom daljnjem postojanju ali na potpuno novim osnovama, dok je za Armiju posebno istakao kako je ona [illegible] državne uprave zadužen za obranu izvana, a nikako sredstvo za rješavanje unutrašnje-političkih prilika. »Uostalom, jedino što bi Armija trebala raditi jest da stoji u vojarnama jer mi nikakvog vanjskog neprijatelja nemamo. A u Evropske tokove ne možemo se nikako uključiti s automatima u ruci« — završio je govor burno pozdravljen Stipe Mesić. U nastavku svečanosti ispred drinovačke škole, Mesić je otkrio bistu Stjepana Radića, rad akademskog kipara Mate Čvrljka.

B. PERIŠA
(Snimio: V. Polić)

STRANAČKI ŽIVOT

UMRTVLJENA OPOZICIJA

Šibenska politička scena iz dana u dan postaje šarenija. Broj političkih stranaka se umnožava, ali od moguće očekivane i neprijeporno potrebne pluralističke atmosfere još uvijek nema ništa. Stranke se ili bave same sobom, ili nisu spremne i sposobne da učine korak dalje od priopćenja i nuđenja na potpis građanima hajrazličitijih peticija. U svakom slučaju vladajuće stranke nema opozicije, pa bez korektiva i u potpunom miru (uvažavajući da aktualna međunacionalna zbivanja opterećuju) provodi svoj politički i komunalni program. Kako i koliko uspješno, očekivati je, kazat će i građani i stranke krajem ovog mjeseca kada ističe »bonus« vladinog ugrađivanja i kada bi trebalo podastrijeti rezultate 100-dnevnog rada i vladanja. Svi koji su pratili zbivanja u našoj komuni i prije višestranačkih izbora, znaju da se najviše pažnje u pravilu posvećuje, uređenosti grada, čistoći, efikasnosti organa Općinske uprave, odnosu prema političkim zbivanjima, normalno je, posebno onih u našoj sredini i neposrednoj blizini, i svim onim detaljima koji život u gradu i komuni čine ugodnijim. Prema mišljenju mnogih, pomaci su evidentni, ali mnoštvo i dalje neriješenih problema intira građane i potiče na labavljenje povjerenja. Nije i neće biti korektno, u velikoj mjeri ranije zgotovljene projekte, upisivati u zbornik uspjeha aktualne vlasti, što se već događa. Nije nerazumno biti uvjeren da bi i ljudima na vlasti bilo od koristi da je opozicija aktivnija, da svojim glasom pa bio on i do kraja kritičan, pridonese profiliranju svih bitnijih odluka koje se donose.

Teško je to, nažalost, očekivati i po isteku razdoblja »prinudne« šutnje opozicije. Iz jednostavnog razloga što sve nove stranke liječe dječje bolesti a ona s najviše političkog staža — Stranka demokratskih promjena muku muči sa gerontološkim i drugim problemima. Svaki je dan dragocjen, ali kada su prilike već takve, ostaje da se nadamo kako će glasnogovornici ljevih predizbornih uvjerenja i programa a koji mogu činiti istinski parlamentarni, višestranački centar izići pred javnost i da sa svojim prijedlozima rješavanja sasvim konkretnih problema grada i općine.

Nije greška jezika ili uma kada Božo Erić, prvi čovjek Hrvatske demokratske zajednice u šibenskoj općini kaže: »Ali, molim vas, pa do sljedećih izbora ostala su samo tri godine«. Strpljivost tolikog vijeka je, čini se, istrošena. Novu vlast treba tjerati da radi još bolje, treba je kritizirati ali joj treba i pomagati da učini što više.

M. B.

NOVE STRANKE NA ŠIBENSKOJ POLITIČKOJ SCENI

Odnedavno na području šibenske općine djeluje Hrvatska stranka prava (ogranak u Skradinu), Demokratski savez Albanaca Hrvatske (što je poznato jedino po izjavi čelnika te stranke Toma Berishe u »Nedjeljnoj Dalmaciji«), a intenzivno se radi na osnivanju ogranka Saveza reformskih snage (Markovićeva stranka) za učlanjivanje, u koju je kancelarija u Ulici Božidara Petranovića 3 i dalje otvorena, i Hrvatska narodna stranka (Savkina stranka) simpatizerima kojima ostaje još dosta posla do formiranja inicijativnog odbora, okupljanja članstva i ustanovljavanja organizacije za ovo područje.

Odbor za izgradnju spomenika hrvatskom kralju Petru Krešimiru IV. djelovat će ubuduće kao udruženje građana. Jedino na taj način može kod Jadranske banke biti regulirano plaćanje deviznog računa, na koji će dobrovoljne priloge za podizanje spomenika uplaćivati naši sugrađani koji žive u inozemstvu. Tim povodom, na posljednjoj sjednici Odbora donesena je odluka o tomu da se napiše posebna punomoć, koju će u inozemstvu koristiti svi oni koji se uključe u prikupljanje dobrovoljnih priloga. Inače, na žiro račun broj 34600-789-266 otvorenom kod SDK Šibenik za dinarske uplate, prikupljeno je do danas oko 112 tisuća dinara. Riječ je prije svega o prilozima pojedinaca, no valja izdvojiti prilog poduzeća DEXIM TOURS od 50 tisuća i SIZ-a za fizičku kulturu od 10 tisuća dinara. Osim što će im imena biti objavljena u dnevnom i tjednom tisku, mnogim će darovateljima biti uručeni i prigodni pokloni Odbora.

A. Guberina: Kralj Krešimir

SPOMENIK U SREDIŠTU GRADA

Posljednje informacije u vezi s pripremama za izgradnju Krešimirovog spomenika govore o tomu da se već uvelико razmišlja i o lokaciji. Članovi stručno-tehničke komisije na čelu s Dijanom Gunjača, a i mnogi drugi stručnjaci, suglasni su da se spomenik mora nalaziti negdje u povijesnoj jezgri Šibenika. Da li će to biti neposredna blizina Katedrale, Trg ispred kavane »Meduliće«, Poljana ili jedan od šibenskih parkova, konačna odluka o tomu bit će donesena tek nakon javne rasprave. U međuvremenu, pune ruke posla imat će i komisija za marketing i informiranje.

Zasad još samo vijest da je šibenski gradonačelnik mr. Pero Šubelo za nedavnog boravka u Rijeci o podizanju spomenika kralju Krešimiru IV. razgovarao s predsjednikom Republike Hrvatske. Vrlo je vjerojatno da će gospodin Franjo Tuđman prihvatiti ponuđeno mjesto pokrovitelja Počasnog odbora.

Ž. P.

INFORMATIVNI CENTAR ŠIBENIK

OSNIVAČ: Općinska skupština Šibenik

IZDAVAČ: novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija informativni centar Šibenik. Direktor, glavni i odgovorni urednik informativnog centra: IVAN BURIĆ

V.d. odgovornog urednika: ZDRAVKO KEDŽO

Uređuje redakcijski kolegij: Josipa Petrina, Živana Podrug, Mirko Sekulić, Diana Ferić, Jagoda Erceg, Dijana Šoko, Branimir Periša, fotoreporter Vilson Polić

Uredništvo: Ulica Božidara Petranovića 3, Šibenik

Telefoni: centrala 25-822, direktor 29-480. Pretplata na list za SFRJ za tri mjeseca 39, za pola godine 78 i za godinu 156 dinara. Za inozemstvo dvostruko — žiro račun 34600-603-876 kod SDK Šibenik.

Rješenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske, broj 2829/1 — 1878 »Šibenski list« oslobođen je osnovnog poreza na promet.

TISAK: »Slobodna Dalmacija« informativne djelatnosti, p. o. Split

OGLASI: 1 cm/1 stupac 50 dinara. Mali oglasi, obavijesti građana i posebne usluge regulirani su posebnim cjenikom.

VITOMIR JURAGA, DIREKTOR PODUZEĆA »SLOBODNA PLOVIDBA«

Kad je posada dobra na brodu nema problema

V. Juraga

Da se i u najtežim vremenima, a za najveći dio privrede proteklo razdoblje samoupravnog socijalizma bilo je upravo takvo, poslovna utakmica može igrati po vlastitim pravilima, i, što je najvažnije, da se u takvoj igri može pobjeđivati, šibenski brodar »Slobodna plovidba« danas nikome ne treba dokazivati. Dok većina ostalih tek mora naučiti plivati u tržišnim vodama, »Slobodna plovidba« je od samog početka, već zbog prirode brodarske djelatnosti, na tržište, i to ono svjetsko, na kojem slabima nema mjesta, bila osuđena. Možda je to jedan od razloga zbog čega ova radna organizacija sa 1400 zaposlenih i najmladom flotom od 29 brodova koja po prometu, veličini i kapacitetima zauzima četvrto ili peto mjesto na ljestvici jugoslavenskih brodara, po mnogo čemu, odudara od domaćeg gospodarskog okoliša. Od 1963. godine »Slobodna« nije imala gubitak, u nekoliko posljednjih godina najveće ekonomske krize intenzivno je proširila osnovnu brodarsku djelatnost, a ulaskom u njen sistem »Brodoservisa«, jezerskog »Školjića« i betinskog »Brodogradilišta« s mannom, početkom ove godine, čvrsto zakoračila na nova tržišta. Vitomir Juraga možda se i neće složiti s ovakvom projekcijom uspjeha Poduzeća kojem je na čelu šestu godinu jer, kako kaže, svaka aktivnost prati mnogo negativnih i rizičnih stvari pa nije dobro pisati samo o onim svjetlijim stranama. Ono što danas izgleda dobro sutra može biti loše. Prema tomu ne treba previše govoriti ni o dobrom, a niti potencirati loše jer sve se to isprepliće. »Prilika da se progovori i o dobrom i o lošem s Vitomirom Juragom bila je prigodničarska, proslava blagdana pomoraca i tim povodom njegov boravak u Rijeci.

Šibenski list: Kakvo značenje jadranska, a samim tim i pomorska orijentacija, za koju se Hrvatska konačno opredijelila, znači »Slobodnoj plovidbi«?

Juraga: Za sada nam još uvijek ne znači puno, ali daje nadu da bi pomorska privreda, pa tako i »Slobodna plovidba« mogla dobiti prioritetan položaj u odnosu na druge djelatnosti i tako postati nosilac ukupne privredne djelatnosti Republike. Međutim, nakon svih dosadašnjih kontakata i svega što je o tomu napisano sam sebi postavljam pitanje: da li je uopće jasno što znači jadranska orijentacija? Smatram da je to još uvijek nedefinirano i da se još uvijek traže ne samo rješenja već i pristanak svih struktura koje sudjeluju u odlučivanju da ta pomorska privreda dobije pravo mjesto. Ona ga dosad nije imala. Pogotovo ako je riječ o brodarstvu koje je bilo izvan pažnje i političara i mjera ekonomske politike. Ne samo da nikad nismo imali povlašteni položaj nego ni olakšice koje je sistem trebao davati izvoznoj privredi koja radi na svjetskom tržištu.

Šibenski list: U Rijeci su se pomorski privrednici sastali s predsjednikom Republike dr Franjom Tuđmanom. Da li je taj razgovor, kako se očekivalo, donio nešto novo ili je, kako je to bivalo dosad, zadržao kurtoaznu razinu?

Juraga: Taj razgovor je trebao biti veći i značajniji od same kurtoaznosti, barem u funkciji nade da će pomorska privreda doći onaj položaj o kojem sam govorio. Međutim, ja sam barem stekao takav dojam, taj je sastanak više iskorišten za promociju Rijeke kao centra pomorske privrede prema kojem će se graditi sva potrebna infrastruktura da bi se lučki značaj Rijeke, a kroz to i ostale privrede, postavio na pravo mjesto. U tom smislu Rijeka je dobila punu zadovoljštinu. Sve ostale stvari koje bi trebalo definirati u okviru pomorske orijentacije ostale su nedorečene. Brodari su svoje probleme iznijeli preko direktora »Jadrolinije«, ali mislim da se previše govorilo o problemima, a ne o onome što bi trebalo učiniti. A taj je sastanak trebalo iskoristiti da se kaže nešto novo što bi poteklo na razmišljanje sve te strukture koje će odlučivati o pomorskoj privredi.

Šibenski list: Ipak, sada imate svoj kanal, ministarstvo za pomorstvo, preko kojega ćete, lakše nego dosad, moći ukazati na sve probleme koji vas tište?

Juraga: Od ministarstva očekujemo mnogo i mislim da će i brodari i brodograditelji, luke i ostali segmenti pomorske privrede sa svoje strane učiniti sve i pomoći gospodinu Davorinu Rudolfu da praktički sve te naše ideje dobiju neku formu. S njim smo imali pojedinačne kontakte i dobili zadatak da damo svoje programe i viđenja ove djelatnosti.

Šibenski list: Usprkos nepovoljnom položaju pomorske privrede »Slobodna plovidba« upravo u posljednjih nekoliko godina bilježi intenzivan razvoj. Prošle godine kupili ste dva, ove godine još jedan brod, a u studenome očekujete u vašoj floti još jednu novogradnju. Osim toga ulaskom »Školjića«, »Brodoservisa«, »Brodogradilišta« i marine u Betini proširili ste značajno sistem »Slobodne plovidbe« od početka ove godine. Na realizaciju čekaju planovi marine u Kaprinju. Kako vam je to uspjelo u ovim kriznim vremenima?

Juraga: Ekspanziju u posljednjih pet godina možemo zahvaliti dobrim i kvalitetnim temeljima »Slobodne plovidbe« do tada. Najteže godine brodarstva u poslijeratnom razdoblju, od 1985. do 87. iskoristili smo za kupnju novih brodova, jer su u to vrijeme bili izuzetno jeftini, iako je to bio veliki rizik izgleda da smo pogodili. Kada se nakon toga stanje na tržištu popravilo išli smo još dalje i kupovali nove brodove tako da ih s ovom novogradnjom imamo 29. Ta mlada flota koja ima svoju cijenu, omogućila nam je da dio dohotka ostvarimo i na drugim tržištima, u prvom redu turističkoj i maloj brodogradnji. Bio je to način da se veliki dio problema koji postoje na brodarskom tržištu amortizira kroz, po našem mišljenju, manje teška tržišta. Te djelatnosti su tržišno orijentirane, ali mnogi problemi, visina materijalnih troškova i rizika, havarije, oštećenja što je na brodovima svakodnevna pojava, ne postoje. Veza sa »Školjićem« postoji od 1982. godine, a od 1. siječnja ove godine jedinstvena smo radna organizacija s posebnim radnim jedinicama što znači da imamo iste organe rukovođenja i upravljanja. Izabrali smo taj sistem iako danas, možda, nije najmodemiji. U skladu s vremenom više bi bilo osnivanje dioničkog društva, ali, mislim, da za dionice i dioničarstvo, ima još uvijek vremena. Još je to mutna materija. Ja bih kazao da za ulazak u dioničarsku ekonomiju treba biti spreman, sa do kraja jasnim pravima i odgovornostima, razgraničenjima i ciljevima i s pravom svrhom, a mislim da to još uvijek nije jasno.

Šibenski list: Što je s marinom na Kaprinju?

Juraga: Sve je još u fazi planskih dokumenata jer nam je trebalo dosta vremena da pronađem s urbanistima kompromisno rješenje. Ovih dana očekujemo donošenje PUP-a. Ali pokazalo se ispravnim ono što smo stalno isticali da investitor ne može čekati 10 mjeseci na papir. U međuvremenu stvari se mogu promijeniti što se u ovom slučaju i dogodilo. Financijska situacija se zaoštrila do kraja i sada je pitanje što i koliko možemo napraviti. Sve ćemo napraviti da gradnja počne i da marina sljedećeg ljeta bude u funkciji, ali nikoga ne bi trebalo iznenaditi da, ako se nastave negativni trendovi u brodarstvu dođe do promjena. I to je ono što mi stalno ističemo, odnosno svi ističu, ali mnogi ne poštuju, da je vrijeme novac.

Šibenski list: Znači li to da kraj poslovne godine dočekujete s nesigurnošću?

Juraga: Mislim da nikoga ne bi trebalo iznenaditi da »Slobodna plovidba« na kraju godine zabilježi gubitak. Kada inače analiziramo položaj brodara onda je on, možda, čak, i gori nego u vrijeme najveće krize na brodarskom tržištu prije nekoliko godina. S jedne strane ostali smo bez izvoznih stimulacija, i to prvi put u ovoj godini, a s druge strane svjetsko je tržište bitno, u isto vrijeme, oslabilo. Razlozi za tu nestabilnost su sve ove promjene u svijetu, od istočne Evrope do Iraka. Vozarine su za 30 do 40 posto niže u odnosu na početak godine. Prvi put od 1987. godine događa se da desetine brodova stoje nezaposleni i čekaju teret. Mi smo ovu krizu naslućivali za godinu dvije, a ovako nas je zatekla na pola puta. Mislili smo bez problema završiti marinu na Kaprinju, zaokružiti ove kapacitete izvan brodarstva, ali morat ćemo se prilagođavati situaciji. O svemu tome se još ne govori jer svi očekuju da će to stanje biti prolazno. Ja sam, međutim, možda veći pesimist od drugih i očekujem da će se prvi put dogoditi da će velik broj brodara na kraju godine iskazati gubitak.

Šibenski list: Vaši brodovi ipak imaju posla?

Juraga: Imaju, iako ga je za neke vrlo teško naći, a cijena za koju se ugovaraju poslovi je vrlo niska. Orijentacije radi, za brod za koji smo u drugom mjesecu dobijali 10 do 11.000 dolara dnevno, danas ne dobijamo više od 8000. U međuvremenu oslabio je dolar što je u 8 mjeseci za brodarstvo značilo gubitak od 50 milijuna dolara. U Jugoslaviji tako oslabljeni dolar nije više ni 11 ni 12 dinara već zadnjih mjeseci 10 pa je na razini grupacije zbog pada dinarske protuvrijednosti zabilježen gubitak od 14 milijuna dolara. A troškovi u zemlji su porasli. Sve ćemo poduzeti da do gubitka ne dođe iako su radnje koje možemo poduzeti svedene na minimum. Tečaj seneće mijenjati. Siguran sam u to, jer je to više političko nego ekonomsko pitanje. Prema tome, ako hoćemo povećati platni fond moramo povećati sumu dolara. A pritisak na plaće je sve veći jer je ona u dinarima praktički obezvrijeđena.

Šibenski list: Među prvima u zemlji svojim ste pomorcima ponudili posao preko ugovora? Zašto i kako?

Juraga: Pa nas je na to natjerala nužda. Ekspanzijom flote počeo nam se osipati kadar. A na brodu se to posebno osjeti i vidi. Kad imate dobar oficirski kadar slika je sasvim drukčija nego na brodu s lošijim oficirskim kadrom. Istog trenutka imate stotinu problema i odmah se zna da li je posada dobra ili loša. Uz to bili smo limitirani i Društvenim dogovorom i nekakvom procedurom u raspodjeli osobnih dohodaka. I stalno su nam pomorci prigovarali da su plaćeni lošije nego vani. I onda smo im jednostavno odlučili ponuditi uvjete kakve bi imali vani.

Ponudili smo im formu međunarodnih ugovora i jedan dio ljudi, sada ih je oko 200, smatramo da će im tako biti bolje. Korist je obostrana, pomorac zadovoljniji, a trošak »Slobodne plovidbe« manji.

> Korak ispred otišli su u »Slobodnoj plovidbi« uvođenjem evropskog radnog vremena od 9 do 17.30 s pauzom za ručak od 13 do 14 sati. Tako je od 1. svibnja ove godine. Da li se ljudi, prije svega žene žale na to?
>
> Juraga: Ne, dapače, mislim da su u neku ruku zadovoljniji. Objektivno govoreći da ih u tome prate ostali bili bi još zadovoljniji. Možda su jedini pravi problem dječji vrtići. Zapravo, u prelasku na evropsko radno vrijeme ne vidim nikakav problem. Stvaramo ga jedino mi sami želeći zadržati ono što ne možemo. Prije ili kasnije takvo radno vrijeme će se uvesti u cijeloj zemlji.

Šibenski list: Kada je kadrovska politika u pitanju »Slobodna plovidba« je uspjela izbjeći zamke starog sistema jer, koliko je poznato, tamozna »zelena politička svjetla« nisu imala nikakav utjecaj na stvaranje rukovodećeg kadra?

Juraga: Pa, nastojali smo da to uvijek ostane u okviru radne organizacije jer se ovdje oduvijek smatralo da je to jedino ispravno. Danas je to jasnije nego ikada.

Šibenski list: Kako se stvarao taj rukovodeći kadar u »Slobodnoj plovidbi«?

Juraga: Sav rukovodeći kadar je praktički odgojen u ovoj firmi. Tako će vjerojatno biti i ubuduće. Možda bi, ipak, bilo dobro da netko sposoban i kvalitetan iz neke druge branše dođe u ovu našu jer može donijeti neka nova, svježa razmišljanja. Iako do sada nismo imali takvih iskustava ne odbacujem takvu mogućnost.

Šibenski list: Na kraju, htjeli vi to priznati ili ne, »Slobodna plovidba« je, barem u Šibeniku, imala »image« jedne uspješne, ali zatvorene organizacije koja je sve svoje probleme zadržavala unutra, izvan vidokruga javnosti. Možda zbog toga i nema u šibenskoj privredi ono mjesto koje joj s obzirom na poslovne rezultate pripada. Da li vas to smeta?

Juraga: Mi smo uvijek imali adekvatno mjesto na tržištu na kojem smo radili i nikad nismo bili zainteresirani za bilo kakvo mjesto na nekom drugom području. Uvijek smo željeli biti izvan kuloara smatrajući da svoje probleme možemo riješiti sami na najbolji način. Osim toga, Šibenik nije nikada istinski bio pomorski grad pa je možda i zbog toga »Slobodna plovidba« bila izvan pažnje gradskih struktura. A mi nismo imali ništa protiv toga.

M. RADIĆ

NOVA ŠKOLSKA GODINA U CENTRU ZA PREDŠKOLSKI ODGOJ

Vrtići opet prepuni

Nova školska godina što je s prvim rujna započela i za predškolce nije donijela bogzna što novoga u šibenskom Centru za predškolski odgoj. Istina, novog bi tek moglo biti, ali za sada o tom potom. Ono što je staro jest još uvijek premalen broj kapaciteta posebno onih jasličkih pa je tako stotinjak roditelja i ove godine moralo pisati žalbe na rješenja komisije za upis. Od strane Centra proteklog je ljeta stiglo olakšavajuće obećanje da će manje više sve žalbe biti povoljno riješene pa će i oni prekobrojni s kojima roditelji zaista nemaju kud ipak ući u ionako prekapacitirane grupe. Naravno, neće to obradovati ni tete, ni roditelje, ni djecu, ali dok se netko ne sjeti otvoriti privatni vrtić tako će biti. Naime novi zakon o predškolcima dozvoljava i otvaranje privatnih ustanova, ali za sada osim jednog jedinog usamljenog slučaja u Šibeniku izgleda nema puno interesa za takvo što. Uostalom, pravovaljana informacija od strane nadležnog sekretanjata nije bila ni upućena, a ruku na srce ni tražena, pa o zanimanju Šibenčana da otvore uz privatne markete, butike i kafiće i privatni vrtić ne možemo objektivno ni suditi.

Tako će ove školske godine u objektima Centra za predškolski odgoj biti negdje oko 1800 djece (novoupisanih je 700). Očekuje se da u toku vanne male škole ovih dana bude upisano još 300 mališana predškolskog uzrasta u čijim selima i naseljima nema vrtića kako bi i oni pred polazak u prvi razred ispunili zakonsku obvezu pohađanja vrtića od 80 do 70 sati. Ono što nikako neće obradovati njihove roditelje jesu cijene participaci je za smještaj koje će za ovu školsku godinu biti i do 120 posto veće za neke kategonje roditelja. Naime otkad postoje kod nas predškolske ustanove jedan i to veći dio troškova za njihovo normalno funkcioniranje snosio je sistem, a tek mali korisnici, to jest, roditelji. Danas smo došli dovde dokle smo došli pa vrtići (a tu je Šibenik kao i u mnogo čemu drugom izuzetak) jednostavno više ne mogu poslovati bez jačih financijskih dotoka pa se oni nastoje izneći u tržištu — korisnicima. Što nas još očekuje do konca godine kada konačno nestaju i onako neefikasne samoupravne interesne zajednice teško je reći. Direktor Centra za predškolski odgoj Marko Paić kaže: »Dvije tisuće i dvije stotine djece nitko neće ostaviti na cjedilu«, imajući pri tome sigurno u vidu da je to 4 tisuće i 400 roditelja, da su to njihova poduzeća, tvornice, škole i slično, te više od 200 radnike samog Centra.

Ipak 1440 dinara koliko iznosi najveća participacija za smještaj djeteta u jaslice, odnosno vrtić, još uvijek, kad se podijeli na 30 dana — nije toliko velika koliko izgleda. Uostalom u Centru kažu da je postotak roditelja koji će plaćati taj najveći iznos participacije jako malen. Daleko je veći broj onih koji će plaćati u skali od 840 do 1200 dinara. Svi roditelji van Šibenika plaćat će po jedinstvenoj cijeni od 600 dinara, ali se tu radi o drugim manjim programima uglavnom bez onog mesnog obroka. Uostalom, da su samo problemi financijske pnrode mogli bi se još i riješiti no Centar ovog trenutka muče i daleko veći i drukčiji a o jednom onom prostornom trebalo je biti riječi na skupu najavljenom upravo za dan zaključenja našeg lista.

J. P.

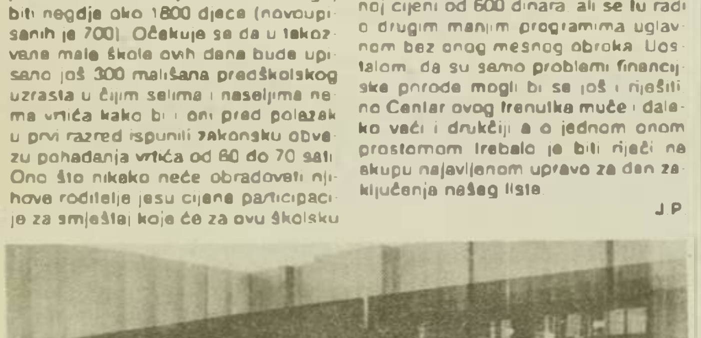

Ljekarna »Šibenik« nemaju sredstava ni za papir kako bi nam kulturno umotali bočice i kutijice s lijekovima, a kamoli za kupnju novog prostora

RJEŠENJE NA POMOLU?

DJECA OSTAJU U VOJNIM STANOVIMA?

Na inicijativu Sekretara za društvene djelatnosti magistra Bože Erića potkraj tjedna sastali su se predstavnici Centra za predškolski odgoj šibenske »Ljekarne« i Sekretarijata iako su na sastanak pozvani i predstavnici Vojne ustanove za upravljanje i održavanje stambenog fonda JNA — »Jadran« koji su cijeli problem i pokrenuli oni su se zadovoljili tek telefonskim iznošenjem svojih stavova. Prema tomu vojna bi ustanova mogla odustati od licitacije prostora za vrtiće ali za »Ljekarnu« koja se našla u identičnoj situaciji rješenje neće biti tako jednostavno. Naime, budući da su se u sličnim situacijama našli vrtići i u drugim gradovima širom zemlje vojna je ustanova voljna izaći u susret korisnicima prostora dok je za ljekarnu situacija ne što drukčija. S druge strane predstavnici šibenskih apotekara iznijeli su podatak da su oni sami uredili taj prostor još u vnjeme građenja zgrade u Ulici Borisa Kidriča te da su ga kao ljekarnu i to centralnu otvorili još 1965. godine. Ovog trenutka oni nemaju sredstava »ni za kupovinu vage« a kamoli jednog ovakvog poslovnog prostora. Uz to kad bi se i odrekli sadašnjeg prostora bilo bi potrebno naći sličan na istoj lokaciji u neposrednoj blizini Medicinskog centra i centra grada.

Što će iz svega ovoga proizaći teško je sada i to pogotovo bez mišljenja odgovornih u Armiji reći. Nikomu ne pada na pamet ni da optužuje Armiju jer se ona počela tržišno ponašati a pravi i jedini je problem u oskudici financijskih sredstava jer bez njih nema valjda ni tržišta.

NA VIJEST O PONOVNOM OTVARANJU BALETNOG STUDIJA

Balerine, sretno!

Netko je prije neki dan primijetio kako je informacija o ponovnom otvaranju Baletnog studija, ako ne vijest godine, a ono svakako vijest dana u šibenskim već prilično ustajalim kulturnim vodama. Jer nešto se starijim čitateljima vjerojatno neće biti teško sjetiti profesionalnog ansambla i operete na daskama šibenskog kazališta, pa Kazališta mladih, u sklopu kojeg je 1958. godine osnovan Baletni studio. COKUO-a s prilično neprimjerenim prostorom za mlade balerine, pa jednog sličnog, neodgovarajućeg prostora na početku ulice JNA i, konačno, za Baletni studio posebno uređenih prostorija u prizemlju stambene zgrade u Sarajevskoj ulici, koje je Skupština općine 1960. godine dodijelila na [illegible] korištenje Kazalištu mladih.

[illegible] okolnosti, rad Baletnog studija privremeno [illegible] 1963. godine, no u međuvremenu [illegible] prostorije namijenjene šibenskim [illegible] useljava radna organizacija »Revija« pa prvobitna »privremenost« traje punih deset godina. Slučaj je htio, ako u životu o slučaju uopće treba govoriti, da se u Primoštenu tog ljeta sedamdesetih godina, nađu svjetski poznati baletni umjetnici Ana Roje i Oskar Hramoš, da voditeljici Baletnog studija Sokoli Draganić Vrančić ponude prostor za rad u svojoj kući, da prilikom jednog nastupa u osnovnoj školi »Maršal Tito« mlade balerine gleda tadašnja predsjednica OK Saveza društava »Naša djeca« Biserka Ljupković, da se Bal[illegible] [illegible] Doma [illegible] gućnosti [illegible] cu zvanu [illegible] setih prest[illegible]

Samo veliki baletni zanesenjak [illegible] što je Sokola Draganić Vrančić m[illegible] se, po tko zna koji put već, prihv[illegible] stvaranja novog šibenskog bal[illegible] Ovaj put u sklopu Doma boraca i o[illegible] dine, koji je na Zboru radnika d[illegible] odluku da rad Baletnog studija org[illegible] zira u svojim prostorijama. Upisi p[illegible] nju 17. rujna, prvi satovi baleta vj[illegible] jatno 8. listopada. E pa, balerine s[illegible] no vam bilo!

I. PODRU[illegible]

ODJECI

Prazne školske klupe

Imaju li odrasli pravo da politiku, kao »stvar« koja bi trebala pripadati samo njima, uvuku među redove školskih klupa, u žamor đačkih autobusa, u svakodnevna dječja druženja? Zdrav bi razum rekao NE. Život na žalost opet govori drukčije. Tek što pokušamo zaboraviti slike s ulica kosovskih gradova, na kojima su djeca gotovo »ravnopravno« demonstrirala s odraslima, tu pored nas, na zgradi osnovne škole u Čistoj Maloj prvog dana školske godine osvanu četiri slova »S« iz srpskog grba i još natpis »HDZ — ustaše«. Dovoljno da djeca hrvatske nacionalnosti iz Čiste Velike, umjesto u školskim klupama, taj dan provedu kod svojih kuća. Na drugom kraju općine, za šesnaestoricu učenika iz Rupa i Laškovice, koji bi nastavu trebali pohađati u višim razredima osnovne škole »Bratstvo i jedinstvo« u Bratiškovcima, školska godina praktički još nije počela. Njihove su klupe i danas prazne u školi koja slovi kao jedna od najboljih na području općine, u kojoj više od stotinu godina hrvatska i srpska djeca sjede, uče, rade i igraju se zajedno, u kojoj nitko od roditelja nema ni jedne riječi zamjerke za rad i ponašanje nastavnika, direktora ili, pak, mještana Bratiškovaca. Dapače! No, zid straha »podignut« je na području Ićeva, kuda đački autobus mora svakodnevno proći, a tu su kažu bile barikade, i tko zna hoće li ih još biti... A u strahu su zidovi visoki, previsoki, i obično ih nije moguće preskočiti. Pa, ni sva nastojanja općinskih čelnika i prosvjetnih radnika da djeca, a najviše ih je iz Rupa, ipak krenu na nastavu u bratiškovačku školu, nisu urodile plodom.

Do zaključenja lista nismo znali, no vjerojatno će biti postignut dogovor da osnovci iz Rupa i Laškovice čiji roditelji, ni pod kojim uvjetima ne pristaju na povratak u Bratiškovce budu prebačeni u skradinsku osnovnu školu. Bit će to vjerojatno koji kilometar više putovanja no to, čini nam se, u ovom slučaju nije najvažnije. Kao što je manje važno, hoće li sada u Skradinu biti jedno razredno odjeljenje više, a u Bratiškovcima manje, kako će se rasporediti nastavnici, kako organizirati prijevoz. Najteže od svega pada spoznaja, da je politika, u svom svakako najcrnjem [illegible] danju, razdvojila dojučerašnje školske drugove i nametnula gotovo monst[illegible] ozno pitanje kad je o djeci riječ, hoćemo li sutra u našim selima imati od[illegible] jena odjeljenja ili odvojene smjene [illegible] hrvatsku i srpsku djecu?

Valja, po tko zna koji put, pokuš[illegible] vjerovati u zdrav razum, a valjda ga još ostalo. I u sposobnost općinske vlade da, ako je moguće što bezbol[illegible] je, danas i ubuduće stane nakraj n[illegible] kar i pokušajima takvih pojava. Jer, [illegible] ko kaže Božo Erić, sekretar Opć[illegible] skog sekretarijata za društvene djel[illegible] nosti, »Škola mora biti samo škola, [illegible] tanova koja se brine o odgoju i ob[illegible] zovanju djece, i u kojoj se ne sm[illegible] provoditi bilo kakve političke akc[illegible] A u ovoj našoj, hrvatskoj domovini d[illegible] cu valja odgajati da budu susjedi, a[illegible] što su različite vjere ili nacionalno[illegible] to ne smije biti prepreka, nego bog[illegible] stvo za zajednički život«

Živana PODRU[illegible]

REFLEKSI TJEDNA

DIONICA - ULAZNICA ZA EUROPU

Piše: Petar GARDIJAN

S najnovijim izmjenama Zakona o poduzeću i Zakona o društvenom kapitalu mnogi stručnjaci smatraju da je načinjen najrevolucionarniji poslijeratni zaokret ka modernom svijetu ekonomskih slobode i biznisa.

Zakonom je omogućeno, i u izvjesnoj mjeri se forsira, promjena društvene svojine u mješovitu, u akcionarsku (dioničarsku) svojinu. Tim postupkom ćemo se osloboditi velikog balasta u ekonomiji koja se gradila na društvenoj (svačijoj i ničijoj) i državnoj svojini. Markovićeva vlada je ovim propisima od prije mjesec dana otvorila proces, a mi kan da smo uspavani, ne nj ne reagiramo. Prvi put pružena nam je šansa da kažemo ovo je zaista naše poduzeće, jer se u njemu nalazi i moja dionica. Iznenađuje da rijetki, a u našoj općini još nitko ne reagira. Jer kako to da u ovoj općini ni jedno poduzeće nije pokrenulo postupak oko preobražaja društvenog poduzeća u dioničarsko društvo. Ni jedno naše poduzeće nije uradilo elaborat o koncepciji i razvojnoj strategiji budućeg akcionarskog poduzeća. U ovom momentu je teško kazati u kojim se poduzećima vodi rasprava o vladinoj ponudi, o našoj šansi da otvorimo vrata poduzeća za priliv dodatnog domaćeg i inozemnog kapitala da naše upravljanje i rukovođenje učinimo efikasnijim (evropskijim), da u svakoj sredini stvaramo atmosferu poduzetništva da sve oblike svojine dovedemo u ravnopravan položaj.

Mnogi se pitaju zašto dioničarstvo, odnosno akcionarstvo kao stoljetnu tekovinu razvijene zapadne civilizacije nismo u poslijeratnom razdoblju konstili. Kada smo mogli kupovati zapadnu pamet sadržanu u patentima i licencama, u proizvodima i tehnologijama zašto je nismo besplatno koristili u društvenoj tehnologiji dioničarstva, u najboljem danas poznatom gazdovanju kapitalom velikih poduzeća?

Koliko je vrijedan izum za ovu zemlju, s izuzetnom oskudicom investicijskog kapitala, promjena dioničarstva? Samo iskustvo u ovoj godini ljubljanske burze vrijednosnih papira (i dionica) govori da pravi akumulativni programi imaju izuzetnu potražnju, odnosno dionice uspješnih poduzeća na burzi postižu visoke cijene. Ova činjenica govori da u našoj zemlji ima svježeg novca do kojeg se preko burze može lako doći izdavanjem dionica, ali da nema pravih programa. Zašto nema programa to nam je odavno poznato, jednostavno zato što smo pravili hajke na kadrove koji ili sjede na klupama za rezerve ili su s pasošem otišli u inozemstvo.

Moja dionica je moje zakonsko pravo na dio imovine poduzeća. Njome postajem suvlasnik poduzeća, a po godišnjem obračunu omogućuje mi učešće u raspodjeli o dobiti poduzeća. Ona mi donosi zaradu zvanu dividenda. Ako poduzeće gubi i ja gubim dio vrijednosti uloženog kapitala. To je moj rizik. S pravom sociolozi kažu da danas nema jačeg motiva za rad, za privrženost firmi od suvlasništva i dividende koje omogućava dioničarstvo.

Kaže se da će dionica biti vrijednija ako je budemo izražavali u stabilnoj Evropskoj valuti (ECU). Ima li razloga da se tako i ne radi? Propagandno gle[illegible] dano moja dionica je moja ulazni[illegible] u svijet bez granica, svijet suvreme[illegible] ekonomije, u svijet slobode. U ovo[illegible] noj privredi dioničarstvo otvara [illegible] nove Evrope 1992.

Moja dionica je i moja sigurnost [illegible] sutra, za bližu i dalju budućnost. G[illegible] rancije te sigurnosti trebaju biti [illegible] organi upravljanja i rukovođenja pod[illegible] zećem. Vjerujem da moj glas [illegible] nja novoj dioničarskoj skupštini i [illegible] ravnom odboru neće biti lako ign[illegible] Vjerujem upravnom odboru da će [illegible] kovođenje poduzećem povjeriti do[illegible] odabranom stručnom timu. Nadam [illegible] da će moja dionica uvijek biti traže[illegible] i visoko cijenjena.

U sve navedene promjene [illegible] gledati s optimizmom jer ne predsta[illegible] ljaju naše izume i naše specifičnos[illegible] u koje smo se uvijek zaklinjali. [illegible] oničarstvo predstavlja kopiju dion[illegible] stva koje je zapadni svijet do savrše[illegible] stva razvio. Zato sumnjičavost za [illegible] promjene ne bi trebalo da postoje [illegible] umjesto općeg pitanja koncep[illegible] pitanje za vašeg direktora: gdje [illegible] dionica?

PRIKO PUTA

S druge strane ulice čovjek prilazi policajcu, pardon redarstveniku i pita: -Oprostite molim vas, gdje je ovdje 'vis a vis'?- Ovaj mu odgovara: -Na suprotnoj strani!- A čovjek odgovara: -Zašto me stalno zafrkavaju? Tamo su mi rekli da je to ovdje!- Paratraza ovoga vica mime se duše može primijeniti na Krapanj i Brodaricu, ili obrnuto, osim što je preko puta život drukčiji, ali su ljudi isti. A kako ova igra dviju strana može ići do u nedogled, barem ovako, u novinama i riječima ili dok se dokono čeka brod da vas prebaci tamo ili onamo — počnimo s Brodarice, iako je, što nitko ne može opovreći — sve započelo na Krapnju. S malog pristaništa lijevo od -Zlatne ribice- (svojim je vlasnicima ispunila možda i više od tri želje!) Krapanj se ispod niskih, kišom prijetećih oblaka doima kao brod što je tko zna otkuda doplovio, nabijen kućama i malom oazom borova pa se usidrio tu, na tristo metara od obale i nigdje više ne mrda. Poput pladnja načičkanog krhkim kristalom, otok spužvi izgleda u ovom tmurnom danu kao da bi ga i osrednji val jugovine mogao prekriti samo bi iznad svega ostao prikosno strršiti stari zvonik samostana sv. Križa ...

Razgovori pod strehom. -Tamo vam je mjesna zajednica!-

Talijanke ispred spužvi-suvenira u galeriji -Žitak- Roka Junića. Sezona njihova tova inače je pri kraju u ovo vrijeme, pa mjesna politika mora još malo čekati dok se svi -muževi- ne okupe

»BORAC« JE BORAC

Drugi, manji brod Mjesne zajednice uz trajektić -Spužvar- održava posljednjih dana vjerojatno najkraću brodsku liniju na našoj obali, a možda i po nekakvim Guinnessovim mjerilima. Izgleda blesavo za tih trista metara sjedati u brod, u čijoj su unutrašnjosti dvije klupe pedalj visoke od pajola, pa ukoliko sjednete, na odredištu shvatite da su »programirane« točno za tu relaciju jer samo metar vožnje više i ostali biste utrnjenih udova ili skvrčenih leđa barem za neko vrijeme. Karta je pet dinara, a momak i mornar i kormilar po potrebi govori da su ovoga ljeta dosta -punih- tura učinili, ali ne ostaje i bez gorkog komentara o proteklој turističkoj sezoni. Mlada Krapanjka ulazi u kabinu lauta (prši kiša!) s djetetom veličine štruce kruha koje mirno spava.

Njemu će ovaj brod, kao i generacijama predaka biti čitava života ostane li na otoku, fizička spona sa -svijetom-. Neka uči od malih nogu. Leut je u nastalim promjenama dobio malo šminke: bojom iscrtanu hrvatsku trobojnicu od prove do kabine. A dok se poput trome starice probijao do Krapnja, otkrivamo mu ime, upisano na pojasu za spasavanje zametnutom iza drvenih stepenica što vode do kabine: »BORAC«. I nema razloga da takvim i ne ostane. Ovi ljudi koje svakodnevno vozi, i bez puške se bore u životu i za život. Pristajemo u Krapnju, kiša više ne pada. Eto i novoga odgovora na pitanje koliko je trajala: »Tristo metara«.

Razred škole na Krapnju. Sedmero učenika u prva četiri razreda. Učiteljica Duška Stojičević tumači gradivo prvih dana škole

Gostionica -Krapanj- prodaje posljednje zalihe pića prije zatvaranja. Barba Ćiro i Vlade igraju na karte, kibicer je Frane Tanfara, vlasnik -Krapnja-

ŠKOLA, »ŽITAK«, AUSTRALIJA

Krapanj kao da je evakuiran. Na betoniranim ulicama nema čovjeka, ne računamo li suputnika koji su se razmilili na sve strane i brzo nestali u tjesnoći (tjeskobi?) kalete. Na zogu razbacane balote, partija koju je prekinula kiša, pust štekat ispred Juričeve galerije -Žitak-. Okamine nekog prijašnjeg života, naprasno prekinutog. Žali se kolega Vili da na fotografijama neće biti ljudi. Pa što? I to je Krapanj u rujnu, a tek zimi? Trojica mještana sjede ispod strehe i pokazuju nam gdje stanuje tajnica Mjesne zajednice. -Prodete pravo dva kantuna, pa ona nova kuća!- Gospoda nam nema što reći. Trebalo bi, ustvari, pronaći Roka Junića, -zaraženog- otočkog entuzijasta (-Žitak- je njegov) ali imamo već otprije informaciju da je u Šibeniku, vjerojatno u Skupštini općine gdje je i predsjednik Vijeća mjesnih zajednica. Idemo natrag i zatičemo sastav mjesne škole na odmoru. A to je sedmero djece, ali dižu zavidnu graju. Ne žele u kadar za fotografiju u -Šibenskom listu-. Ovdašnja škola u staroj zgradi austrijskog stila na drugome katu ima jednu učionicu zajedno sa susjednom, omanjom prostorijom. U podnožju skala, na kratkome konopcu suše se muške čarape. Preko puta su nekakva vrata, vjerojatno vlasnik tu živi. Učiteljica je Duška Stojičević, a ovih sedmoro djece predstavlja osnovnu školu od 1. do 4. razreda.

Četiri programa uče se svakodnevno. Ima li smisla? Učiteljica smatra da i nema osobitog, ali ovu školu -drži- najviše volja i želja Mjesne zajednice. Otprilike, dok je djece, dotle i mi postojimo! I istina je, ali je istina i da ih je malo. A na Krapnju je oko 200 stanovnika. Da nisu ovdje na nastavi, trebali bi u Šibenik, u školu »Maršal Tito«. Ovoga ljeta, troje malih, zajedno s roditeljima vratilo se iz Australije. Krste Curavić iz Melbournea i Rosemary i Linda Curavić iz istoga grada. Zbog čega su se vratili? Ne znaju. Da li im je žao? Nisu sigurni. A kako bi i mogli znati. S australskih širina, na tijesni otok očeva Krapanj, po svemu sudeći, još nije »njihov«.

Ljubo Curavić, nekadašnji pomorac, a odnedavno -čovjek s poslom na kraju-, doveo je ispred galerije -Žitak- grupu Talijana. Kako Roka Junića nema, otvara otac Marinko. U galeriji je mali šank, nekoliko stolica, a u drugoj prostoriji, odijeljenoj tek stepenicom, izložbeni prostor i nešto spužvi. Talijani ne kupuju ništa, iako slike Krapljanina Ante Bergama-Momina zavređuju zid u kući koja zna cijeniti umjetnost. Na jednoj, istina ne njegovoj, već meni nepoznatog Korčulanina, u naivnoj maniri tušem je naslikan magarac koji stoji na gajeti, ova pak plovi na moru nalivenom u bukaru. Magarac na leđima nosi crkvu. Ovim je simbolički opisan i vjekovni život Krapnja. Bez vlastite -bukare mora- i tovara ne bi preživjeli.

Ljubo Curavić također je jedan od entuzijasta. Vratio se s navigavanja vidjevši u hrvatskim promjenama budućnost i za se i za otok sa samo sedmero djece. Kaže da će uskoro oformiti mjesnu zajednicu koja će biti odraz promjena, samo što su mladi -na spužvama-, i vrlo skoro se trebaju vratiti. Oko trideset obitelji bavi se na Krapnju iznajmljivanjem soba, a kako govori Curavić, to bi i ubuduće trebala biti orijentacija. -Moramo sačuvati otok, ponašati se oprezno i odgovorno-. Tako ispada da je možda i bolje što se ovdje nije mnogo gradilo. Osim pokojeg salonitnog krova, što nije problem ispraviti. Krapanj nije nagrđen monstruoznom gradnjom.

Frane Tanfara, vlasnik gostionice -Krapanj- jedini je na otoku koji živi od ugostiteljstva. Ovih dana prodaje posljednje zalihe pića i kada to učini, zatvorit će lokal. -Kolovoz je nešto izvukao, ali se onda dogodilo ono u Kninu ... Grupe turista koje ovdje dovode agencije, žali se Tanfara, -ostaju samo tri četvrt sata, onda otidu. Ne stignu niti piće popiti-. Za susjednim stolom razgovaraju dvojica mještana — jedan koji ne čita novine i živi na usmenoj predaji, i drugi koji to očito pažljivo radi.

— Šta je novoga?

— Gori na Hvaru.

— Valjda na Braču?

Pa šta me pitaš, kada znaš bolje od mene?

Razgovor potom skreće na masline. Neće ih biti. Gledamo Brodaricu preko puta. Ovdje, tisto metara dalje, doima se kao da smo u dubokoj jeseni. Tuga opustjelosti i ljepota često se nadopunjuju. Na obali, pokraj ružnog kioska — samoposluge, povratnik iz Australije, mlad čovjek, sa kćerkom i sinom razgovara na engleskom. Tuga hrvatske dijaspore. A vratio se s nadom da više nikada neće morati napustiti vlastitu »bukaru mora« u potrazi za boljim. Pa čak niti preko puta. S one strane čuje se brektanje -Borca-.

Iztlazak iz broda u Brodarici. Neki u školu, neki u grad — »Borac« im je zajednička sudbina

B. PERIŠA
(Snimio: V. POLIĆ)

PREPO
BOGU

Okrćena crkva Sv Marije u Skradinu

Mala Gospa Skradinska zaštitnica je ljepote sklada, međuljudskih odnosa i rada. Jesu li u pravu oni što kažu da Gospa više ne stanuje ovdje?

Kada čovjek bolje razmisli, pa ukoliko je uz to još i amater «za vjerska pitanja» nije slučajno što se Mala Gospa, s epitetom skradinske štuje upravo tu. U Skradinu je, naime, toliko posla za nju zaštitnicu prirode, sklada, međuljudskih odnosa (valjda i međunarodskih) da mnogi pomišljaju kako Gospa više i ne stanuje ovdje. A da se Skradinjani ne bi uvjedili tumačeći da je u njihovu mjestu najgore, Gospina pomoć sigurno je potrebna posvud, u mnoštvu sitnih kozmosa koji opet, združeni, čine nekakvu cjelinu. Kako je iz iskustva znano, ono što čovjek zabrlja teško i božanstvo izvede na pravi put. Stoga Gospe pomozi, «poguraj» da pomognemo sebi samima.

PROBUĐENA VJERA

Prošle subote, već u ranijim jutarnjim satima u Skradinu je bilo teško parkirati automobil. U gradić se ne može, već okolo, što je dobro, jer je svaki posjetilac tako prisiljen prošetati mjestom. Duž ceste, prema školi, prodavači su već zaposjeli mjesta, iznijeli robu, a parkirališta je puno kamiona preuređenih za prevoz praščića. Registrirani mahom u Šapcu, dolaze u Skradin već godinama. Politika tako nije, a neće valjda ni ubuduće, omesti groktavu motoriziranu karavanu u trgovini. Tako će «sirovina» iz Šapca, dorađena u Hrvatskoj i nakon dugog puta zadovoljiti obje strane. Što li je trgovina!

Na trgu ispred župske kuće, nekadašnjeg vlasništva zemljoposjednika Marasovića, sve je spremno za početak procesije u čast Male Gospe. Prvi put nakon četrdeset i nešto godina, otkako je besmislenim zakonom zabranjen taj dio vjerskih blagdana, povorka će krenuti Skradinom. Predvodit će je msgr Marijan Oblak, zadarski nadbiskup. Mladići i djevojke u skradinskim nošnjama već su nestrpljivi, kao i najmladi, ministranti. Uostalom, sva su skradinska djeca danas, u dogovoru Mjesne zajednice i direktora škole, bila oslobođena nastave. A osmi rujna, blagdan Male Gospe, već od naredne godine bit će proglašen Danom grada Skradina.

Gospodin Miro Maslać, predsjednik Skupštine Mjesne zajednice, u društvu je s profesorom Ivom Livakovićem. Kaže da je sve do posljednjeg trenutka Skradin očekivao i potpredsjednika Republike Hrvatske Antuna Vrdoljaka, ali je dan prije, zbog prečih poslova u državi morao odustati od dolaska. «Htjeli smo da gospodin Vrdoljak smiri ljude koji ovdje žive i koji su zabrinuti događajima u Kninu i sve dubljim podjelama.» Tako nitko iz vrhovništva nije uveličao Gospin blagdan, ali su vjernike kasnije pozdravili gradonačelnik Šibenika gosp. Pasko Bubalo i predsjednik Izvršnog vijeća Skupštine općine mr. Josip Juras. Prijašnje rukovodioce moglo se s crkvenim osobama vidjeti tek na protokolarnim susretima gdje su se «kroz kamiš» razmjenjivale slatke riječi. U svakom slučaju, od jedne krajnje reakcionarne i politički nepodobne institucije u ovim je promjenama dobila izrijekom priznanje «čuvara hrvatstva i nacionalnog» godinama uporno zatomljavanog na uštrb komunističkog pseudo internacionalizma i života u jugoslavenskoj krletki. Procesija je krenula. Jedva se probija kroz mnoštvo u prelijepoj skradinskoj glavnoj ulici. Bilježim još jedan slučaj oživljavanja tradicije. Iz Šibenika, vjernici središnje gradske župe došli su na hodočašće velikim trabakulom, kao što su to činili i nekad, kada se do Skradina i nije moglo drukčije stići.

Kapetan Ante Sabić, vlasnik trbušaste «MAGOGE» napravljene početkom stoljeća kaže mi da i nije bilo mnogo ljudi. Nije ni čudo. Mladi se hodočašća u Skradin preko mora jedva i sjećaju, a stanji više i ne mogu ići. Valjda će se običaj nanovo uspostaviti. Iz Crkve se čuje glas don Ante Lovrića Caparina, župnika skradinskog. Pozdravlja vjernike, sjedinjene danas u vjerskoj skupini, nadbiskupa Oblaka, općinske čelnike, i spominje tribinu koju će popodne u skradinskom kinu održati predstavnici Hrvatske stranke prava. Prilika je i za sjećanje da su Skradinjani predvođeni umirovljenim biskupom šibenskim gospodinom Josipom Arneričem 1937. pohodili grob rodonačelnika stranke Ante Starčevića. Pozdravlja don Ante i sve pokrete što se bore za dobro čovjeka, pa na kraju, izražavajući radost što je vjera konačno priznata kao vrijednost, ne krije i zadovoljstvo «što će sve nas danas, na ovoj misi preporučiti Bogu gospodin Marijan Oblak».

vjernici ulaze na misu

Mala Gospa u punom je sjaju nanovo među Skradinjanima

Procesija. Djeca su ozbiljna, blaženih lica. Danas za njih nije bilo nastave

I »pravaši« u Skradinu

Blagdan Male Gospe u posljepodnevnim satima bio je dopunjen i političkom tribinom Hrvatske stranke prava čiji ogranak već djeluje u Skradinu. Čelnici stranke, gospoda Dobroslav Paraga, Ante Paradžik i Krešimir Pavelić ispred prepune sale mjesnog doma založili su se da se Skradinu vrati status grada, da sjedište Nacionalnog parka bude u mjestu te da i ACY-eva marina bude pod upravom Skradina. Nedelje, i dio sadašnjeg novca kojega ACY ubire, a ne vraća natrag Skradinu treba konačno tako i uamjeriti, kako je bila i zamjerka novoj vlasti. Čelnici Hrvatske stranke prava bili su ovom prilikom i dočekani i ispraćeni burnim pljeskom.

UOBRAŽENO REDARSTVO

Niže, na cesti, jenjci se u velikom broju zaustavljaju na ražnjevima, a ljudi se tiskaju oko banaka s pečenim mesom. Neki govore da je ponuda sve prema iz minute u minutu sve većoj potražnji, pa se čeka se dugo, a kada se dočeka, onda se sjedne gdje u hlad, pa čupaj, rodijaki!

Na šanku preuređene auto-prikolice, gdje se mogu kupiti pljeskavice ili popiti piće, žali se jedan mladić kako se u svome prijatelju «stvarno je «toliko pića popio, toliko djevojaka zavelo, da im više njemu preporučio» potpuno razočaran.

Taj njegov prijatelj postao je redarstvenik i otkako se vratio s obuke i obukao uniformu, nikoga ne poznaje. «Neću mu se više javljati, že on. Pokušao sam objasniti svome slučajnom kumpanju da njegovu prijatelju otkako je u uniformi, on više ne treba. Sada valjda očekuje, da čestita Hrvatice njemu same dođu, bez đavola moći. Momak se kuselo nasmijao, ali ipak shvatio da mu se nikada više ne javi. Neki đakovački iz Mrkonjić-grada prodaju «od zvona igle» pa kupujem malo mjedeno zvonce njegovu zvuka. Sada bi mi trebala i neka slika svetoga Ante. Prodavač predlaže da kupim kozu. Sam znam tko bi čuvao mene.

Obilazim krug oko Skradina, a na trgu je narodno veselje. Kulturno-umjetničko društvo «Gospa Fatimska» izvodi splet hrvatskih narodnih kola. Predvodi ih fra Petar Klarić, dubravčanin, a nakon mladih Dubravčana, «najbližih skradinskih susjeda» narodu se preporuča gospođa Mila Krajina, «narodni pjesnik i guslar» koji pjevao bližu i dalju prošlost Hrvata i Hrvatske s posebnim naglaskom na svjetlu sadašnjosti. Inače je kemijski tehničar u Osijeku. Ra

U predvorju župske kuće bila je postavljena izložba likovne kolonije Podravke i Rašk

RUKA

SKRADIN, BLAGDAN MALE GOSPE

Krajina, narodni pjesnik i guslar. »Iz kraja sam gdje se rđa sije, a junaci žanju!«

...ije rata boljševizam vlada, za poslušne to je ...stanje/Oprosti im gospodine, jer i danas ne ... što čine«. Gusli gospodin Krajina, odjeven ...ginalnu nošnju Cetinske krajine, a narod ...će oduševljen. »Svaka mu besida valja!« ...na je od Sinja, kako sam kaže »iz krajeva ... se rđa sije, a junaci žanju«. Svakako u Skra... je dobro prošao. Njegov razdrljeni i neobrije... ...anedžer prodao je dosta magnetofonskih ka... ...hitovima koje se i tu moglo čuti. Stotinu ...a komad. Gospodin Krajina guslio je i u žup... ...kući, na ručku kod don Ante Caparina, gdje ... gospodu Bubala, Juresa, Frliće, Maslaća ... te nekolicinu fratara bilo i drugih gostiju ...mi fra Petar Klanć za stolom kako je naba... ...unu za kip Gospe Fatimske u svojoj župi ...ravicama. Kupili su je naši iseljenici u Kana...di, a fra Peter je prenio u avionu, u jednom od kaubojskih šešira što ih je kupio za nećake. Naravno, prije se pomolio Gospi da uspije. Teška je sudbina nekadašnje Gospine krune nakon što ju je 1939. kardinal Stepinac blagoslovio, bila je ukradena, pa je fra Petar, bojeći se takvog prsta sudbine, strahovao kada je novu krunu prije nekoliko mjeseci blagoslovio kardinal Kuharić. Međutim, valjda će sve to biti opisano u knjizi koju o župi u Dubravicama fra Petar upravo pripreme. Nešto prije 16 sati, pozdravi i zdravice, i društvo se razilazi. Za koju minutu počet će u kino sali tribina Hrvatske stranke prava. Kući idemo mirni, s nadom da je i nas, nekrste, gospodin Oblak preporučio Bogu.

B. PERIŠA
(Snimio: V. Polić)

Jelo se u hladu, tko na banku, tko na livadi

Msgr. Marijan Oblak, nadbiskup zadarski. Na svečanoj misi sve je vjernike preporučio Bogu

Gospin kip, nošen u procesiji. Glavna skradinska ulica bila je pretijesna

...na tribini Hrvatske stranke prava pažljivo sluša iznošenje političkog programa...

...koji su iznijeli gospoda A. Paradžik, D. Paraga i K. Pavelić

Vrijemo „gazi“, a troškovi rastu

...esirane zakupce s troškovima i na koliko će vremena ugovori biti sklopljeni. Ali nakon provedene licitacije, dio zainteresiranih uglavnom i sadašnjih korisnika tih lokacija, ne uspijeva dobiti u zakup prostor za postavljanje štandova i kioska, te se obraćaju izvršnom vijeću s prigovorom na sam postupak licitacije. Članovi izvršnog vijeća na idućoj sjednici, osim — razmatranja tih prigovora, postavljaju pitanje — da li uopće započinjati s realizacijom privremenog idejnog rješenja, ili pak, izraditi cjelovit projekt dugoročnog uređenja gornjeg dijela tržnice. No, ipak je zaključeno, da bi izrada cjelovitog projekta oduzela puno vremena, možda i više od 5 godina, a i nezadovoljstvo građana svakim je danom sve više raslo. Izvršno vijeće zadužuje potom određenu grupu ljudi, zadatak koje je bio da preispita primjerenost privremenog idejnog rješenja i funkcionalnost novih kioska.

— Dolazimo konačno i do prve rujanske sjednice izvršnog vijeća, o kojoj smo ponešto već rekli na početku, ali na toj sjednici donose se još neki zaključci?

— Naime, izvršno vijeće donosi odluku da se odmah počne i s pripremama za izradu projekta kompletnog dugoročnog uređenja tog prostora, a ujedno traži i službeni nadzor nad svim radnjama obavljenim u postupku licitiranja i dodjeljivanja prostora privatnim prodavačima. Komisija formirana u tu svrhu, već je izvršila uvid, a je ću na sjednici sazvanoj za petak 14. rujna zahtijevati hitno rješavanje svih postojećih problema i nastojat ću da se licitacija na ponovi. Vrijeme nas gazi, troškovi rastu, a radove smo planirali sredinom mjeseca listopada. Vjerujem, stoga da će čitatelji Šibenskog lista i prije negoli pročitaju sve ovo, biti upoznati s konačnom odlukom općinske vlade o skorom početku radova na uređenju gornjeg dijela tržnice. Uvjeren sam, da će se i članovi izvršnog vijeća prvenstveno rukovoditi željama žitelja ovoga grada i da ćemo uskoro, ako ne dugoročno, a ono barem privremeno — dobiti ljepši i funkcionalnije uređeni gornji plato Nove gradske tržnice.

N. FRIGANOVIĆ

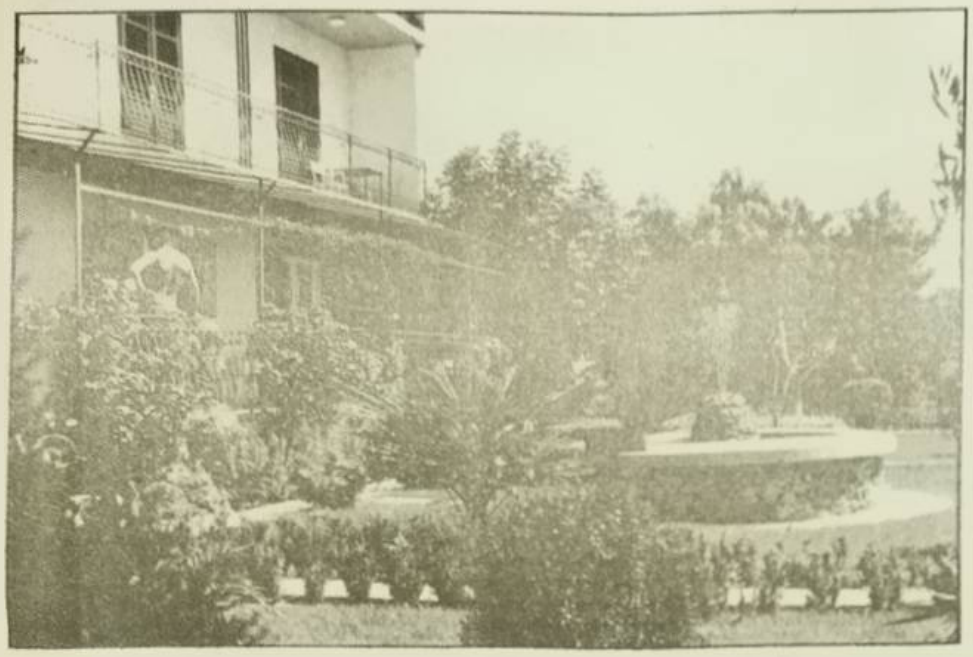

Vodice: vrt ispred obiteljske kuće Vlade Šprljana — obilje cvijeća, boja i mirisa

Vodice: dvorište obiteljske zgrade Luke Jurazića — sve po projektu s fontanom u sredini

NAJLJEPŠI OKOLIŠ - NAJUREĐENIJA MJESNA ZAJEDNICA

Akcija za najuređeniju mjesnu zajednicu, najljepši balkon i vrt koju je početkom ljeta pokrenulo izvršno vijeće Skupštine općine privela se ovog tjedna kraju. Preostalo je još izabrati najuspješnije što Komisiji vjerojatno neće biti lako, a te dobitnike Šibenski će list naravno uz fotografije objaviti u narednom broju.

Posao što ga je u protekllih petnaestak dana obavila Komisija nije nimalo bio lak. Tridaset pet prijavljenih adresa, desetak mjesnih zajednica, obilje fotografskog i drugog materijala, bezbroj razgovora i deseci pređenih kilometara nikako ne mogu iskazati uloženi trud članova komisije. Samo djelić snimljenog materijala prezentirat ćemo na stranicama današnjeg broja «Šibenskog lista» a u narednom donijet ćemo još jedan djelić vezan za gradske balkone i mjesne zajednice. Iako je ovo prva akcija takve vrste njene rezultate nikako ne treba «u vodu baciti» poput prvih mačića jer je pokazala da se ponegdje zaista ulaže ogroman trud i u izgled okoliša usprkos svim objektivnim okolnostima kao što su nestašica vode, njena skupoća, istina, za sada su u tome daleko brojniji pojedinci nego mjesne zajednice, odnosno društva kao cjelina, ali ovu akciju svakako treba nastaviti i zainteresirati sve da se u nju uključe. Zanimljivo je kazati da se profesionalci po mjesnim zajednicama nisu ustručavali kritike na vlastiti račun i zapravo se ništta od njih nije hvalio čistoćom svoga mjesta pa ni onim što je u tom pogledu kod njih učinjeno (a kod nekih je zaista učinjeno). Fotografije su u ovom slučaju daleko rječitije od samih riječi.

J. P.

Snimio: I. LAMBAŠA

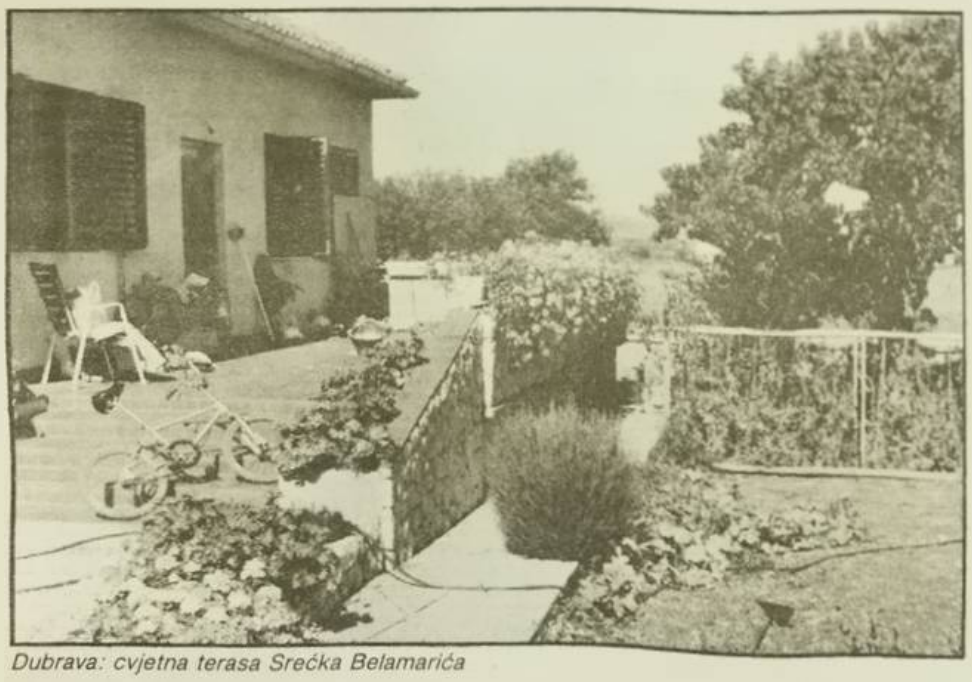

Dubrava: cvjetna terasa Srećka Belamarića

Srima: samo dio okoliša kuće Ante Grubelića — sve onako kako je sama mediteranska klima kreirala, jednostavno i jedinstveno

Stilski uređeno dvorište Diane Bura na Brodarici

INAČICE BEZ KOJIH SE (NE)MOŽE

PLAĆAJ PREMDA NISI ZARADIO

Šibenčani su rješenja o paušalnom plaćanju poslali svim iznajmljivačima koji su uredno zatražili i dobili dozvole, bez obzira na to jesu li radili preko turističkih agencija, koje su ionako pri svakom obračunu posjeta uz vlastitu proviziju naplatili za račun općine porezne obveze. Takva rješenja nisu, međutim, stigla na adrese vlasnika soba koji nisu tražili kategoriziranje i nemaju dozvolu za rad. Tako bi tim postupkom šibenskih poreznika ceh trebali platiti oni koji postupaju legalno i u skladu sa zakonom. Iznajmljivači su ionako imali mršavu sezonu i porez bi im mogao odnijeti čitavu ostvarenu zaradu. Štoviše, prema šibenskom pravilu, paušalni porez morala bi platiti i domaćinstva koja uopće nisu imala gostiju. Paušalno oporezivanje soba i apartmana, slažu se mnogi, nije najsretnije rješenje, jer tako samo 10 posto privatnih iznajmljivača s dobrim prometom može plaćati tako velike obveze.

VJESNIK

FINANCIRANJE PREMA NEBULOZNOJ ŽELJI

BUNTOVNICI ISPOSTAVLJAJU RAČUNE

A ko bi financirao ostvarenje svih tih vaših zahtjeva u Hrvatskoj — bilo je također postavljeno pitanje. Na to je odgovorio predsjednik Izvršnog odbora Nacionalnog veća Srba u Hrvatskoj dr Milan Babić tvrdnjom da svakako računaju na pomoć iz republičkog fonda Hrvatske koji se i formira zajedničkim sredstvima. Srbi su, inače, u Hrvatskoj i politički narod, a po Ustavu i konstitutivni element hrvatske države. Na pitanje da li će dr Jovan Rašković dati ostavku, kako se prenose najnovije glasine, odgovorio je vrlo kategorično: Ne! Na to neću ni pomišljati sve dok me narod na mitinzima dočekuje onako kako me dočekuje. Samo kad osetim i ukoliko osetim hladan prijem naroda, sam ću se povući. Oni, hrvatsko vrhovništvo, služe se neprestanim prisilnim ponavljanjem teze o hrvatskoj državnosti, o hrvatskoj suverenosti i slično, a druga je — njihova očigledna srbofobija.

NEDELJNE INFORMATIVNE NOVINE

IGRE NA GRANICI PRIOPĆENJA

VRATA SU, ZAPRAVO, ODŠKRINUTA

Dakako, pravo je svake, pa tako i vladajuće stranke da sama procjenjuje kad će i što priopćiti javnosti, ali bi bilo dobro da se takve prosudbe ne čine pred poslenicima javne riječi, a pogotovo da se u veo tajne ne umataju događaji o kojima novinari počesto znaju više i od same političke »vrhuške«. Stoga respektiramo potrebu HDZ-a da o situaciji u TLM-u »Boris Kidrič« razgovara iza zatvorenih vrata, ili da bira članove svojih komisija i radnih tijela bez prisutnosti novinara, ali kad je tomu već tako zar ne bi bilo bolje da predstavnici tiska i ne znaju da su ta pitanja na dnevnom redu?

SLOBODNA DALMACIJA

UZURPACIJE NA RUBU ILEGALE

GRADI, ČOVJEČE, GDJE TI SE PROHTIJE!

Legalizacijom takvih objekata konačno je s dnevnog reda skinut najbolniji problem općine koja godinama nije uspijevala odoljeti i oduprijeti se bespravnim graditeljima, pa su oni gradili drsko i na društveno štetan način. I kraća šetnja šibenskom rivijerom pokazuje na kojim su se sve mjestima gradile vikendice i vile. Atraktivni prostor uz morsku obalu uzurpiran je do te mjere da će sigurno već za koju godinu predstavljati kompliciran problem. Ne samo što su se megalomanski objekti gradili uz sami morski žal, već je obala nerijetko i nasipavana, kako bi se gradila privatna privezišta za brodove. Zanimljivo je da se takvo graditeljstvo nije moglo zaustaviti, a što je najtužnije takva se gradnja nastavlja i danas svagdje gdje je to moguće, uzurpiraju se društvene površine i javna pomorska dobra i zbog toga će se tom problemu ubuduće trebati posvetiti više pažnje.

VJESNIK

SENZACIJE (PONEKAD) I NISU IZNENAĐENJA

TKO TO TAMO JELENI LJUBI RUKU?

Ali, ne samo to — rečeni komentator bez ikakva uvijanja sumnja u Raškovićevu verziju događaja, odnosno u odanost velikom vođu: »Šta je istina? Ono što u senzacionalnoj reportaži bogato ilustrovanoj fotografijama s lagodne kafanske večerinske iznosi 'Slobodni tjednik' ili ono što sada akademik Rašković tvrdi u svom otvorenom pismu? Ko će to znati. Neosporno je, međutim, da je predsjednik Srpske demokratske stranke, u svakom slučaju, prijazno časkao sa ministrom hrvatske policije Josipom Boljkovcem i nekolicinom prvaka hrvatskih stranaka, i to u vrijeme dok su se Srbi u Kninskoj krajini, na barikadama, sa oružjem u ruci, stražareći noću, branili od 'specijalaca' tog istog Boljkovca. Uzgred, dok se naširoko pričalo da policajci Josipa Boljkovca na sve strane tragaju za Raškovićem — ne bi li ga 'sredili' — doktor Rašković, zajedno sa Boljkovcem, maltene ruku pod ruku, iste večeri svraća i do 'Orage-ca', gde, kako pomno beleži 'Slobodni tjednik', susreće novinarku 'Danasa' Jelenu Lovrić i 'dugo joj ljubi ruku'«.

POLITIKA

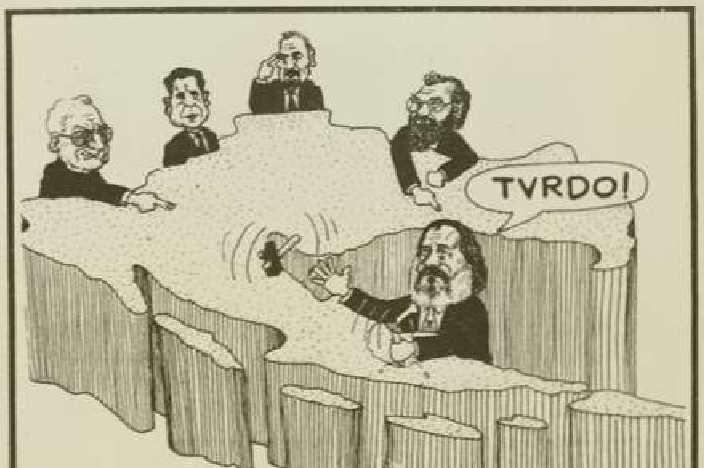

NESMOTRENOST NA RUBU (REALNOG) INCIDENTA

USTAŠE SE PIŠU SA TRI SLOVA

Što pokvari jedan nesmotren, to ni stotine mudrih ne mogu popraviti. Ovu parafrazu poznate poslovice upućujemo na adresu direktora (kao odgovorne osobe) Osnovne škole u Čistoj Maloj Marka Čurčića. Kao što smo pisali, nastava u toj školi počela je sa zakašnjenjem od dva-tri dana za 27 učenika iz Čiste Velike koji su odbili dolaziti u školu na čijim je zidovima bilo ispisano S-S-S-S i »HDZ — USTAŠA«. Na pitanje zašto su ti natpisi dočekali početak školske godine, direktor škole Marko Čurčić odgovara da ih nisu imali čime skinuti, a sredstva kojima su to pokušavali nisu pomagala! Skinuti su, ipak, onda kada je do incidenta već došlo, a tada nije pomogla ni usporedba ili primjedba da na vanjskom zidu škole piše NDH. Uostalom, zar je uopće važno koji je natpis stajao na jednom ili drugom mjestu u prilici kada je, odnosno kada bi, i onom nedoraslom osnovcu, a kamoli odraslom direktoru ili osoblju jedne škole moralo biti jasno da postoji mogućnost da se dogodi ono što se dogodilo.

SLOBODNA DALMACIJA

OTKRIVANJE (VEĆ ZNANIH) TRAGOVA

PLEDOAJE ZA »VELIKOG BRATA«

Sintagma »velikog brata«, prema tome, više je nego očita aluzija na glavnog reprezentanta srpske države — Slobodana Miloševića. I to aluzija s dvostrukim odjekom: predizbornim u Srbiji i prijetećim u Hrvatskoj. Ovaj posljednji odjek, pak, opet je u funkciji osnovne namjere: destabilizirati stanje u Hrvatskoj da ne bi došlo do usvajanja novog hrvatskog Ustava i do državno suverene Hrvatske, bar ne prije Miloševićeve pobjede na srpskim izborima (to je, uostalom, i smisao destabilizacije političkih prilika u Bosni i Hercegovini, a da ne bi došlo do tamošnjih izbora prije negoli se završe izbori u Srbiji). Konačni smisao Raškovićeve političke pozicije tako se jednostavno razotkrio. No, sudeći prema dosadašnjim prevrtljivostima i preokretima njegove političke kazuistike vjerojatno je da će taj nevjerojatni psihijatar-političar krenuti novim tempom u rušenje demokracije u Hrvatskoj. Samo, dokle Raškoviću? Dokle, unatoč već enormnim količinama demokratske strpljivosti i političke obzirnosti hrvatske vlasti? Dokle, usprkos već opasno uznemirene javnosti u Hrvatskoj (i Srba, i Hrvata, i svih građana)?

VJESNIK

ROK ZA SASVIM KONKRETNU GREŠNOST

OGOLJAVANJE GORUĆIH PROBLEMA

Za nekoliko dana bit će gotov aviosnimak šibenske općine, a svi objekti, koji su na njemu, ako je moguće uklopiti u urbanistički plan, steću mogućnost za dobivanje građevinskih dozvola. Za sve građane poslije tog roka vrijedit će zakoni i regula pravne države. Tako će šibenska općina skinuti s vrata jedan od gorućih problema — divlju gradnju i dobiti potreban predah za operacionalizaciju svih preduvjeta da se ona više nikada ne ponovi, naročito ne u ovakvom opsegu. Avionsko snimanje obavljeno je inače u sklopu akcije popisa stanovništva i postavljanja novih kućnih brojeva, ondje gdje to još nije obavljeno.

VEČERNJI LIST

BANKARSKI PROSJAČKI ŠTAP

JEFTINOĆA ISPOD PROSJEKA

Nije blistav ni financijski položaj Jadranske banke pa je donesena odluka da se kamate za sve kredite, osim stambenih, ujednače i od 1. rujna iznose 35 posto godišnje. To je za sedam, odnosno devet posto više nego dosad. Povećanje kamata odnosi se i na dozvoljeni minus na tekućim računima građana, dok je na iznosGRAD dozvoljenog prekomjernog zaduženja građana kamata 40 posto. Šibenska je banka dosad bila jedna od najjeftinijih, a novim je kamatama na razini ostalih.

SLOBODNA DALMACIJA

ZATEGNUTE LJUDSKE (PSIHIČKE) STRUNE

VOŽDI ĆE OTIĆI, A NAROD OSTATI

Vama bi, Raškoviću, trebalo biti jasno da svojom politikom ranosite štetu srpskom narodu u Hrvatskoj koji je postao naboj i igračka u rukama velikosrpske ekspanzionističke politike. Razmislite na vrijeme o mogućnosti da se Vi i Vaši suradnici povučete iz političkog života. Ako ne budete sudski odgovarali za oružanu pobunu u Kninu, mogli biste se vratiti obavljanju svojega humanog poziva, a da svoje političke funkcije prepustite naprednim i zaista demokratskim političarima koji će predvoditi srpski narod i pregovarati s Hrvatima o ostvarenju svojih prava. I ne zaboravite: vožđi će otići, a srpski narod će u Hrvatskoj ostati! Vaše povlačenje je za Vas prava godina i odgovarajuća terapija i velika korist koju možete pružiti srpskome narodu u Hrvatskoj.

NEDJELJNA DALMACIJA

MALI OGLASI — TELEFON: 25-606

IZNAJMLJUJEM poslovne prostore od 20 i 30 četvornih metara, pogodne za sve vrste djelatnosti. Informacije na telefon 28-766. (2152)

PRODAJEM »Citroen VISA 11R« u izvanrednom stanju. Godina proizvodnje 1986. Cijena povoljna. Informacije na telefon 28-766. (2153)

PRODAJEM ili mijenjam privatni stan u Zagrebu (Siget) veličine 50 četvornih metara. Stan posjeduje centralno grijanje, gradski plin i toplu vodu. Informacije na telefon 76-043 ili u caffeu »STRIKI« u Rogoznici. (2154)

MIJENJAM dvoiposoban stan za jednosoban ili jednoiposoban. Informacije na telefon 36-924. (2155)

MLADI bračni par bez djece traži stan. Ponude na telefon 36-770. (2156)

SAMAC traži garsonijeru ili jednosoban stan. Ponude na telefon 28-482. (2157)

CIJEPAM drva sa strojem. Informacije na telefon 28-763. (2168)

HITNO prodajem teren od 2700 četvornih metara sa starom kućom u centru Dubrave. Gradnja dozvoljena. Posjeduje vodu i struju. Informacije na telefon 25-027. (2158)

PRODAJEM portabl televizor »Galeb«, malo korišten i sportski bicikl »Viller triestina«, tabulari novi. Javiti se na telefon 22-079 poslije 15 sati. (2160)

PRODAJEM »Renault 4 TL«. Godina proizvodnje 1981. Prešao 80.000 kilometara. Cijena 25.000 dinara. Telefon 26-368. (2161)

MIJENJAM stan u Vukovaru, 65 četvornih metara, nova gradnja sa centralnim grijanjem za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije nazvati svaki dan na broj 056/66-690. (2162a)

MLADI bračni par traži stan, po mogućnosti namješten. Ponude na telefon 22-883. (2164)

PRODAJEM kosmogeneratore — djelotvorne kod duševnih napetosti, reumatičnih smetnji, problema s kralježnicom, astme i niza drugih oboljenja. Javiti se na telefon 29-195. (2175)

MIJENJAM stan na Šubićevcu 32 četvorna metra za veći u bilo kojem dijelu grada. Ostalo po dogovoru. Ponude pod broj (2176)

PRODAJEM plastični brod »ELAN — PASARA«. Informacije na telefon 36-770. (2177)

PRODAJEM motor MZ ETZ 250 star tri godine, malo vožen, kao nov. Cijena povoljna. Informacije na adresu: Perica Miljković, Lozovac ili nazvati na telefon 34-422 (lokal 147) od 8 do 15 sati. (2178)

PRODAJEM dva namještena jednosobna stana u Ulici Božidara Petranovića 1. Stanovi se nalaze na drugom i trećem katu i svaki ima oko 38 četvornih metara, terasu i potkrovlje koje se može nadograditi. Informacije na telefon 062/31-538 poslije 15 sati. Zvati od 1. 10. 1990. na ime Kapitanović. (2179)

BRAČNI par bez djece traži stan. Ponude na telefon 35-384. (2180)

PRODAJEM kuću s okućnicom od 750 četvornih metara i teren od 200 četvornih metara. Informacije na telefon 38-128. (2181)

MIJENJAM trosoban stan na Šubićevcu (69 četvornih metara, objekt C-2, prvi kat) za dva jednosobna u bilo kojem predjelu Šibenika. Informacije na telefon 26-377 poslije 15 sati. (2182)

PRODAJEM »Renault« 4 TLS« karamboliran. Godina proizvodnje 1978. Može i u dijelovima. Informacije na telefon 33-190 od 16 do 20 sati. (Mirko Rupić)

PRODAJEM stan u centru Šibenika, 110 četvornih metara. Informacije na telefon 059/36-579. (2184)

DAJEM satove gitare početnicima. Uspjeh brz i siguran. Informacije na [illegible]

IZNAJMLJUJEM dvosoban komforan namješten stan. Informacije na telefon 32-363, od 15 do 20 sati. (2164)

PRODAJEM teren u Šibeniku u Crnici sa započetom gradnjom. Ukupna površina 200 četvornih metara. Informacije na telefon 051/517-088 ili 059/26-634 za razgledanje. (2165)

PRODAJEM novi motor »ZASTAVE« 128. Informacije na telefon 24-767 od 15 do 18 sati. (2166)

PODUZEĆE »YU-VEGAS« traži poslovni prostor za kancelarije (po mogućnosti do 3 prostorije). Ponude na telefon 23-155 (tražiti »YU-VEGAS«), svaki dan osim subote i nedjelje od 8 do 14 sati. (2167)

POSTAVLJAM parket, brodski pod i lamperiju. Informacije na telefon 33-569 svaki dan od 15 do 18 sati. (2168)

PRODAJEM grobnicu na groblju Sv. Petar u Mandalini. Informacije na telefon 35-377 od 10 do 18 sati. (2169)

BRAČNI par traži jednosoban nenamješten stan ili garsonijeru. Ponude na telefon 23-668 poslijepodne od 17 do 20 sati. (2170)

PRODAJEM teren u Bilicama 500 četvornih metara, preko puta »Šipada«. Informacije na telefon 22-786 lokal 31 od 8 do 13 sati. (2171)

IZNAJMLJUJEM poslovni prostor veličine 22 četvorna metra na Gorici. Telefon 36-658. (2172)

PRODAJEM kuću u centru Šibenika površine 100 četvornih metara. Cijena povoljna, prijenos čist, odmah useljivo. Informacije na telefon 23-177. (217[illegible])

VRLO povoljno (oko 3500 din) prodajem karamboliranog fiću za dijelove. Proizvodnja 1974. Informacije na telefon 34-618.

ISKUSAN glazbenik daje satove gitare i klavijature. Informacije na telefon 28-875. (21[illegible])

POVOLJNO prodajem regal i [illegible] sve očuvano i u vrlo dobrom stanju. Javiti se na telefon 24-085 poslije [illegible] sati. (21[illegible])

KUPUJEM ili tražim u najam poslovni prostor u širem centru grada. Ponude na telefon 28-070. (21[illegible])

PRODAJEM »ZASTAVU 750« u [illegible] vima. Informacije na telefon 2[illegible] ili se javiti na adresu: Miminac 3[illegible], Šibenik. (21[illegible])

POVOLJNO prodajem drveni brod dužine 5,7 metara i motor DMB 9[illegible]. Informacije na telefon 059/23-[illegible] (21[illegible])

KUPUJEM vjetrobran za Vespu. Ponude na telefon 24-456. (21[illegible])

PRODAJE se obradivo zemljište [illegible] četvorna metra (loza, voćnjak, [illegible] maslina) u Donjem polju, [illegible] »Podumine«. Prilaz autom [illegible] zemljišta. Informacije na [illegible] 29-507. (21[illegible])

Subota 15. 9. 1990.

PRVI PROGRAM

9.25 TV-kalendar
9.35 »Pčelica Maja« — repriza crtane serije
IZBOR IZ ŠKOLSKOG PROGRAMA
10.00 Priroda gradi slapove
10.20 Matematika i umjetnost
10.55 Dobriša Cesarić
11.30 Pregled programa
11.35 Vijesti
11.40 »Trka za srećom« — serijski film (6/14)
12.30 TELEVIZIJSKI OBITELJSKI MAGAZIN
14.30 CIKLUS FILMOVA O PSU LASSIEU: »Lassijev sin«
16.00 Tajnovito jezero
16.25 Dopuna
16.40 Dnevnik 1
16.45 Vijesti na njemačkom jeziku
17.00 Emisija narodne glazbe
17.30 »Kukavička ulica« — serijski film (7/13)
18.20 Sedmo čulo
18.30 Srdačno vaši
19.15 Crtani film
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.15 »Najveća pljačka stoljeća« — engleski igrani film

Britanski kriminalistički film »Najveća pljačka stoljeća« obrađuje jedan od najpoznatijih događaja iz britanske kriminalističke povijesti. Riječ je o pljački poštanskog vagona noćnog vlaka na pruzi za Glasgow koja se dogodila 1963. Grupa kriminalaca koja je izvela ovu akciju nikada, navodno, nije uhvaćena i ovaj je film velikim dijelom plod fikcije, iako je sam tijek događaja minuciozno rekonstruiran.

Režija Peter Yates

Uloge tumače: Stanley Baker, James Booth, Frank Finlay, Joanna Pettet

21.45 Dnevnik 3
22.00 Sportska subota
22.20 Vijesti na engleskom jeziku
22.25 PROGRAM PLUS
— »Nastavimo sa smijehom«
— humoristička serija
— »Santa Barbara« — serijski film
— »Neuništivi«
— humoristička serija

Iz svojih mjesta, gdje žive, naši junaci kreću prema Krapinskim Toplicama. Jedino je Burduš već »na licu mjesta« i čeka da mu iz Beča stigne odlutala ovčica — pevaljka Rajka. Prva priča služi kao uvertira — upoznavanje i podsjećanje na poznate junake iz najpoznatijih i najuspješnijih naših TV-serija.

Uloge tumače: Boris Dvornik, Jovan Ličina, ..., Martin Sagner, Bata Živojinović, Smiljka Bencet, Milena Zupančič, Zdravka Krstulović, Relja Bašić, Antun Nalis, Ružica Sokić, Nada Blam, Anton Marti, Danko Ljuština, Kostadinka Velkovska i drugi.

Epizode su napisali autori koji su se proslavili na TV: Miljenko Smoje, Žika Lazić i Mladen Kerstner.

Scenarij su ujedinili Vladimir Tadej, Pajo Kanižaj i Hrvoje Hitrec.

Redatelj serije Vladimir Tadej

00.35 Vijesti
00.40 EKSTRA PROGRAM PLUS
00.45 Pregled programa za nedjelju

DRUGI PROGRAM

14.10 TV-kalendar
14.20 Igre bez granica: finale, repriza
16.20 PROGRAM PLUS, repriza
18.30 ŠUMA — predstava za djecu
18.27 Večeras
19.30 Dnevnik
20.00 »Krapina 90« — festival kajkavskih popevki, prijenos
22.00 Vijesti
22.05 TV-feljton
22.50 Odjava programa
— San bez granica

Nedjelja 16. 9. 1990.

PRVI PROGRAM

9.25 Vijesti
9.30 »Štrumpfovi« — repriza crtane serije (7/25)
9.55 »Nedjeljni zabavnik«
10.55 Koncert u dvorani Vatroslav Lisinski
12.00 Poljoprivredna emisija
13.00 »Poslovna žena« — serijski film (8/6)
13.50 Vijesti
13.55 »YU TV REVIJA« — nedjeljno popodne
15.55 »Svijet prirode«
— znanstveno-popularna serija (1/10)
16.45 Vijesti na njemačkom jeziku
16.50 »The Courtship of Eddies Father« — američki igrani film (117)

Eddie je osjetljiv šestogodišnjak koji želi pronaći ženu svojem ocu udovcu, i to ženu po njegovoj i očevoj mjeri. Otac može birati jednu između tri kandidatkinje — plavokose bolničarke Elizabeth, provincijalke Dollye koja je došla u New York da se bogato uda i lijepe i ambiciozne Rite.

Film je režirao Vincente Minnelli, jedan od holivudskih velikana, majstor musicala, melodrame i komedije.

Režija Vincente Minnelli

Uloge tumače: Glenn Ford, Shirley Jones, Stella Stevens, Dina Merrill

18.45 »Štrumpfovi« — crtana serija (8/25)
19.10 TV-fortuna
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 »Novac« — serijski film (2/3)
21.30 Zabavna glazba
22.00 Dnevnik 3
22.20 Sportski pregled
23.05 Vijesti na engleskom jeziku
23.10 PROGRAM PLUS
— »Allo, allo« — humoristička serija
— »Sin oluke« — serijski film
— Znaci zodijaka
01.20 Vijesti
01.25 EXTRA PROGRAM PLUS
— Opasne priče
02.25 Pregled programa za ponedjeljak

DRUGI PROGRAM

10.35 TV-kalendar
10.45 Vijesti
10.50 PROGRAM PLUS, repriza
13.00 Sportsko popodne: SEZAM
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik
19.55 Večeras
20.00 Kako su animane »Igre bez granica«
21.30 Vijesti
21.35 Muzej suvremene umjetnosti: Herbert List
21.45 »Velike avanture«
— dokumentarna serija (3/10)
22.35 Argumenti II
23.05 Odjava programa
— San bez granica

Ponedjeljak 17. 9. 1990

PRVI PROGRAM

9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 »Atomija i Matilda« — serija za djecu
9.45 »Radost Evrope« — emisija za djecu
ŠKOLSKI PROGRAM
10.00 Najava
10.15 Poštanski sandučić
10.30 Informatika I
10.45 Iz vaše lektire: Ivan Gundulić
11.15 Evropa danas
11.45 TV-leksikon: Glagoljica
11.55 Odjava
12.00 Vijesti
12.05 Pregled programa
12.10 »Velike avanture« — repriza (2/10)
13.00 Crtani film
13.20 »Novac« — serijski film, repriza
14.40 Pregled programa
14.45 Vijesti
14.50 PROGRAM PLUS, repriza
17.00 Dnevnik I
17.20 Na selu truba
17.50 »Atomija i Matilda« — serija za djecu
18.05 »Radost Evrope« — emisija za djecu
18.20 Brojke i slova
18.40 Vijesti na njemačkom jeziku
18.45 TELEDISH
19.15 Crtani film
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 »Vrelina dana« — engleska drama
21.55 Vanjska politika
22.25 Dnevnik 3
22.45 Vijesti na engleskom jeziku
22.50 PROGRAM PLUS
— Kafić »Uzdravlje«
— humoristička serija
— »Profesionalci« — serijski film
— Skandali — Princ prevaranata, I dio
01.00 Vijesti
01.05 Pregled programa za utorak

DRUGI PROGRAM

17.15 Vijesti
17.20 TV-kalendar
17.30 »More« — dokumentarna emisija
18.00 Hrvatska u riječi i slici
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik
19.55 Večeras
20.00 Svijet sporta
20.50 Vijesti
21.00 Interview: Don Branko Sbutega
22.00 »Mršavko« — američki igrani film

Radnja se filma zbiva u New Yorku za vrijeme božićnih praznika. Privatni detektiv, njegova žena i njihov pas rješavaju slučaj ubojstva jednog ekscentričnog izumitelja.

»Mršavko« je slavan holivudski film iz tridesetih godina. Ova duhovita kriminalistička komedija po prvi je put u američki film uvela odnos žene i muškarca u braku bez drame i suza, tretirajući ih kao ravnopravne partnere, s mnogo humora, komičnih situacija i inteligentnih reakcija. Film je rađen prema klasičnom romanu Dashiella Hammetta, uz Raymonda Chandlera najslavnijeg američkog pisca kriminalističkih romana.

Režija W. S. Van Dyke

Uloge tumače: William Powell, Myrna Loy, Maureen O'Sullivan, Nat Pendleton

23.30 Odjava programa
— San bez granica

Utorak 18. 9. 1990.

PRVI PROGRAM

9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 Što djeca znaju o zavičaju
ŠKOLSKI PROGRAM
10.00 Najava
10.10 Poštanski sandučić
10.25 Pradavno graditeljstvo: posljednji klačinar
10.55 Historija geografskih karata
11.25 Izbor iz stranog programa
Rast i pokretljivost biljaka
11.55 Odjava
12.00 Vijesti
12.05 Pregled programa
12.10 P. I. Čajkovski: Jedna simfonija — jedan život
12.40 Sedmo čulo
12.50 Svijet sporta, repriza
13.40 »Pokucaš li jednom na moja vrata« — serijski film (2/4)
14.40 Pregled programa
14.45 Vijesti
14.50 PROGRAM PLUS, repriza
17.00 Dnevnik 1
17.20 Porodične teme (3/5)
17.50 Što djeca znaju o zavičaju
18.20 Brojke i slova
18.40 Vijesti na njemačkom jeziku
18.45 »Saznanja« — znanstveni program
19.15 Crtani film
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 LOTO
20.05 »Lorca, smrt pjesnika« — serijski film (1/6)
21.10 »U krupnom planu« — kontakt program
22.40 Dnevnik 3
23.10 Vijesti na engleskom jeziku
23.05 PROGRAM PLUS
— »Nas dvoje«
— humoristička serija
— Tajanstvena Indija
— »Profesionalci« — serijski film
— Skandali — Princ prevaranata, II dio
01.15 Vijesti
01.20 Pregled programa

DRUGI PROGRAM

17.45 Vijesti
17.50 TV-kalendar
18.00 Hrvatska u riječi i slici
18.27 Večeras
18.30 Dnevnik
19.55 Večeras
20.00 ZABAVNI UTORAK
21.00 Vijesti
21.05 Eric Satie: »Gymnopedie«
21.10 »Svi su božja djeca američki« — igrani film
22.40 Skitam i snimam
23.10 »Dom Bernarde od Albe« — snimka predstave s BITEF-a
00.55 Odjava programa
San bez granica

Srijeda 19. 9. 1990.

PRVI PROGRAM

9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 Benjie, Žax i Mali princ, serija za djecu (12/13)
ŠKOLSKI PROGRAM
10.00 Najava
10.10 Poštanski sandučić
10.25 Pradavno graditeljstvo: Posljednji klačinar
10.55 Historija geografskih karata
11.25 Izbor iz stranog programa
Rast i pokretljivost biljaka
11.55 Odjava
12.00 Vijesti
12.05 Pregled programa
12.10 Lovački psi, dokumentarni film
12.40 Visko Paljetak, kratki film
13.00 Skitam i snimam
13.30 Crtani film
13.45 Lorca, smrt pjesnika, serijski film, repriza (1/6)
14.40 Pregled programa
14.45 Vijesti
14.50 PROGRAM PLUS, repriza
17.00 Dnevnik
17.20 Petar Hektorović, I
17.50 Benjie Žax i Mali princ, serija za djecu (12/13)
18.20 Brojke i slova
18.40 Vijesti na njemačkom jeziku
18.45 »Život je život«, putopis
19.15 Crtani film
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 FILMSKA VEČER
22.45 Dnevnik 3
23.05 Vijesti na engleskom jeziku
23.10 PROGRAM PLUS
— Kafić »Uzdravlje«, humoristička serija
— »Inspektor Morse«, serijski film
— Portreti: De Gaulle, I dio
01.20 Vijesti
01.25 Pregled programa za četvrtak

DRUGI PROGRAM

17.45 Vijesti
17.50 TV-kalendar
18.00 Hrvatska u riječi i slici
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik
19.55 Večeras
20.00 SPORTSKA SRIJEDA
— Vijesti
— Kronika BITEF-a
00.10 Odjava programa
— San bez granica

Četvrtak 20. 9. 1990

9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 Mašta igre, emisija za djecu
ŠKOLSKI PROGRAM
10.00 Najava
10.05 Pjesme i priče za vas
Marijanka mudrijanka
10.20 Dan na ulvaju
10.35 Kemija i njena primjena
10.55 Svjedoci prošlosti
11.10 Razvoj iz jaja
11.30 Njemački jezik: Alles Gute 1
12.00 Vijesti
12.05 Pregled
12.10 Split '90: Koncert V. Vukova, repriza
13.05 Igrani film od serijala
14.40 Pregled programa
14.45 Vijesti
14.50 PROGRAM PLUS, repriza
17.00 Dnevnik 1
17.20 Porodični magazin
17.50 Mašta igre, emisija za djecu (7/7)
18.20 Brojke i slova
18.40 Vijesti na njemačkom jeziku
18.45 Ekološki kompas
18.15 Energija, ekonomija, ekologija — EP reportaža
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 »Spektar«, politički magazin
21.05 Zabavni program
22.05 Dnevnik 3
22.25 Vijesti na engleskom jeziku
22.30 PROGRAM PLUS
— »Alf«, humoristička serija
— Put po američkom Zapadu
— »Inspektor Morse«, serijski film
— Portreti: De Gaulle
00.40 Vijesti
00.45 Pregled programa za petak

DRUGI PROGRAM

17.45 Vijesti
17.50 TV-kalendar
18.00 Hrvatska u riječi i slici
18.27 Večeras
20.00 »Novinar«, domaći igrani film

Trideset šestogodišnji ... u redakciji većeg dnevnog lista ... u sukob s urednicima. Posebno kad glavni urednik odbije štampati ... članak o štrajku radnika u tvornici ... Novinar smatra da urednici ne brane ... interese«, već cenzuriraju tekstove ... sačuvali svoje položaje ... i drama u njegovom privatnom životu. Njegova žena smatra da bi oni bolje živjeli kada on ne bi vodio svoje »križarske ratove«.

Film je snimljen 1979. godine

Scenarij i režija Fadil Hadžić

Uloge tumače: Rade Šerbedžija, Fabijan Šovagović, Stevo Žigon, Mladen Budiščak, Milena Zupančič, Vera Zima

21.30 Vijesti
21.35 Maljević, kratki film
21.45 Kassav u Parizu
22.30 Odjava programa
— San bez granica

Petak 21. 9. 1990

PRVI PROGRAM

9.15 Vijesti
9.20 TV-kalendar
9.30 »Kapetan Grom i vojnici budućnosti«
— serijski film (8/22)
ŠKOLSKI PROGRAM
10.00 Kontakt program EDUKON
»Časopis priroda«
12.00 Vijesti
12.05 Pregled programa
12.10 »Hrabar kao Lassie«
— američki igrani film, repriza
13.40 Spektar, politički magazin, repriza
14.40 Pregled programa
14.45 Vijesti
14.50 PROGRAM PLUS, repriza
17.00 Dnevnik 1
17.20 Znanstveni program
17.50 »Kapetan Grom i vojnici budućnosti« — serijski film (8/22)
18.20 Brojke i slova
18.40 Vijesti na njemačkom jeziku
18.45 »Tesi« — humoristička serija (2/13)
19.15 Crtani film
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik 2
20.00 »Savršeni špijuni« — serijski film (2/7)
21.00 Zabavno-glazbena emisija
21.45 Dnevnik 3
22.05 Slike vremena
23.05 Vijesti na engleskom jeziku
23.10 PROGRAM PLUS
»Dear John« — humoristička serija
»Autostopist« — serijski film
»Santa Barbara« — serijski film
Kult mjesta
01.20 Vijesti
01.25 EKSTRA PROGRAM PLUS
Paralaksa — Duhovi, I dio
02.25 Pregled programa za subotu

DRUGI PROGRAM

17.45 Vijesti
17.50 TV-kalendar
18.00 Hrvatska u riječi i slici
19.27 Večeras
19.30 Dnevnik
19.55 Večeras
20.00 »Tajne bratstva — slobodni zidari« (3/3)
20.50 Vijesti
21.00 Skupštinska kronika
21.30 Retrospektiva filmova A. Markaa: »Mrav dobra srca« (4/5)
21.45 Velesajamski TV-biro
22.00 »Nema trke«, čehoslovački igrani film
23.35 Odjava programa
San bez granica

»Dexim-tours« je samostalno poduzeće

U tekstu što ga je »Šibenski list« donio u prošlom broju pod naslovom »Šibenka« postala »Dexim-tours«, potkrala se greška. Naime, u dijelu članka gdje se navodi kako je »Dexim-tours« poduzeće registrirano u Beogradu a odnedavno s poslovnicom u Šibeniku, trebalo je stajati kako je »Dexim-tours« poduzeće sa samostalnom odgovornošću registrirano u Šibeniku.

Z.K.

ČOVJEČE (NE) LJUTI SE

Čekat ćemo

Čisti račun, duga ljubav, kažu.
Iako je ljubavi sve manje.
A »čistih« računa?

● *Skupština općine Šibenik, Uprava društvenih prihoda? Halo!*

— Da, molim.

● *Evo mene i po drugi put!*

— Znam. Zvali ste i prije izvjesnog vremena.

● *Jesam.*

— I?

● *Tuže se neki?*

— A tko se danas ne tuži.

● *Ali tuže se na vas?*

— Ponekad to nije tako ni loše. Radimo, dakle.

● *Kao da nitko nije zadovoljan »razrezanim« porezom?!*

— S davanjima je oduvijek tako — nerado se daje!

● *Kažu da nemate isti aršin kad je u pitanju oporezivanje društvenog i privatnog sektora?*

— Poduzimamo sve da tako ne bude.

● *Pa privatne iznajmljivače soba udarate »po prstima« paušalnim oporezivanjem?*

— Metode su, istina, različite, ali se radi o jedinstvenom cilju.

● *Ispašće još da ćete, s obzirom na ovogodišnji turistički učin, morati vraćati iznajmljivačima soba iz naslova (već naplaćenog) paušala?*

— Postoji pravna regulativa u tom smislu. Nema i ne smije biti suvišnih problema niti nejasnoća.

● *S druge strane pak buka društveni sektor u »Krki« primjerice. Tvrde da su na konto poreskih obaveza za 1989. godinu uplatili 3,5 milijuna dinara?*

— Obračun poreza se vrši na propisan način, već smo kazali.

● *U društvenim poduzećima?*

— Mislili smo — i inače. Nema razloga za drukčiji pristup problemu.

● *Ako je tako, otkud je onda »Krka«, čija je ukupna proizvodnja kruha otprilike 50 posto u odnosu na učin privatnih pekara na ovom području, izdvojila na ime poreske obveze za proteklu godinu 37 puta više negoli svi privatni pekari skupa — »Krka« (sama), 3,5 milijuna, privatnici (skupa), 120 tisuća (Antinih) dinara?!*

— Ne bih na ovom mjestu o tehnici i brojčanim pokazateljima koje, priznat ćete, valja ipak provjeriti.

● *Kako mislite pravdati, onda?*

— Pravdati, što!?

● *Pomak u plaćama općinskih funkcionara i zaposlenih u Općinskoj upravi inače?*

— Nije na nama da pravdamo!

● *Samo da osigurate (i osiguravate) budžetska sredstva, bez obzira na metode?*

— Pitanje je suvislo, posebno u drugom dijelu.

● *Sudeći po — déja vu — do sada viđenom, niste baš sigurан osiguravatelj?*

— Porezna politika sa svojim instrumentarijem je područje kompleksno područje.

● *Ako (još uvijek) niste u stanju »mjeriti« proizvodni učinak pekara, recimo, čiji je radni efekt primjeren egzaktnim metodama, kako se postavljate onda naspram kafića i sličnih »ustumbira« čije zalihe dnevne potrošnje koršama (neregistriranim) se nose?!*

— Za sve i svakoga postoji način.

● *Valja ga samo iznaći?*

— Već je iznađen.

● *Treba ga, dakle, primijeniti?*

— Bude i to.

... Pa budemo čekali!

VELIZAR

DRUGA RUNDA

PREKO BARIKADA DO EUROPE

Blago ko reče (i govori) da smo daleko (i sve dalje) od Europe.

Jer mi Europa jesmo.

Ne samo geografski, po segmentima kulturnih, gospodarskih i inih dostignuća, već inače.

Po mnogočemu (i svačemu), detaljima karakterističnim baš za Europu.

Zar jedna Francuska, podimo samo od detalja, nije prije ravnih 118 godina, na svojim ulicama i prometnicama, imala barikade, zahvaljujući kojima je izrasla Pariška komuna. Čime se (kulturna) Francuska još uvijek diči? Jest. A zar Francuska nije Europa, k tome sam vrh? Jest. Iz čega se može rebijućiti da se do vrha Europe može samo preko barikada, i da barikade vode ka Europi. Naročito ako budu postavljene, a jesu bile, u jeku turističke sezone tako da inozemni gosti, pretežno Europljani, ne moraju kretati i mogu (slobodno) koristiti vrijeme za ogledanje ovog dijela Europe. Što u drugim prilikama ne bi mogli zbog žurbe. Tako da je lijepo, da ne dužimo više, da smo po prepoznatljivim (starosvrognim) znacima, Europe odista.

Preko barikada do — zvijezda (i Europe), dakle.

Barikade straha (i od straha barikade neizvodno).

Zahvaljujući kojima (barikadnim) Istina na licevno njima, već njihovom »civilizacijskom« učinku, djeca iz Rupa i Lađevica, Čista Velika, Ladoder, pičavaju početak nastave u »mješanim« školama, zaposleni u pogonu TLM-a obustavljaju rad u smjeni zbog (redovnog) prisustva »čovjeka s barikada« pokomici barikada prijete protestnim maršom na Poljani.

Proizvodeći (barikadnog) straha postali su taocima po vlastitom uvjerenju, iz straha i (samo njima znano) ugroženosti.

I tako nas uvedoše (na »velika vrata«) u Europu.

Budući da se već vuku paralele (i vase) između ovih današnjih i onih (od-davnih) stara koji stotinjak godina barikada.

Pa ispade da smo — gens una sumus — svi jedan red, svi Europa.

Što je još jedan dokaz da nebeska nije kasno.

Nadajmo se, izbrano!

O. Č.

NA NIŠANU

Sada svi trče

Na svijetu ovom stalna samo mijena jest.

Sve ostalo je sklono promjenama.

Čak i neke (provjerene) vrijednosti.

Poput samoupravljanja, recimo.

Koje je, bez sumnje, steklo pravo građanstva i pustilo čvrste korijene u praksi (poglavito) društvenih poduzeća ustoličivši uspulno društvenog pravobranitelja samoupravljanja kao branu što priječi direktorsku nepravdu (i samovolju) spram volje radnika, ali čim dođe »stani-pani« situacija, samoupravljanje, još uvijek zaštitni znak sustava u kojem živimo, iskazuje (pomalu) nemoć i ustupa mjesto drugim, autoritativnijim metodama upravljanja.

Zvuči apsurdno, ali je istinito da se tek suspenzijom (vladajućeg) samoupravnog koncepta i uvođenjem privremenih mjera (prisilne uprave) stvaraju uvjeti za ozdravljenje stanja i odnosa u nekoj sredini.

U čemu je štos, dakle?

— Ne razumim se je puno u teoriju, govori Jere V., umirovljenik po zvanju, i nije me puno briga, ali zato vidin što se događa, nisam ćorav. Iako san bija protiv toga da se u Medicinski centar, ovu našu šibensku Bolnicu, uvede prisilna uprava. Baš san reka ženi istog časa kad san čuja za tu stvar da je to triba liberima i pacijentima, ali, gospe mi, pari mi da san falija. Tu blizu stojin pa sve vidim — za razliku od prijen, na posal i s posla iz Bolnice se ide minutu u minutu. Svi trču ujutro da ne zakasnu ka dica kad pođu prvi put u školu. A do jučer se išlo s noge na nogu, šoto-breco i kad je koga volja. Sad ih prisilila prisilna uprava, nema više šale. I na bolničkim odjelima počeli gledati pacijente ka ljude. Onde ne moš ti više uć na koji odjel kad te volja i kad oćeš. Na kirurgiju, bija san svidokom, samo ako si Carićev pacijent i kad je on tamo. Red je red. Ko ne poštuje red more ga štagod zakačiti što ne želi, pa se ljudi boju. Čak i likari koji su bili bog i batina sad poštivaju kućni red. Zato im je prisilna uprava i obećala veće plaće. Baš mi je drago, jer ono kako su rekli da imaju neki likari-specijalisti, 5-6 stari milijardi, ni toliko. Čudilo me kako ljudi nisu pali na prosjački štap i došli doli na Poljanu da se vidu.

Pitanje je, dakle, u čemu je tajna (provjerenog) uspjeha prisilne uprave u nekoj sredini?

I jesu li nered, površnost, neodgovornost, sklonost bolovanju i slično sadržani u mentalitetu našeg čovjeka čega se on ne može odreći?

Sudeći po metamorfozi i promjenama na bolje preko noći, čini se da je »tajna« u nečem drugom. Inače poznatom i bez navođenja punog naziva.

SVEZE PETRA KREŠIMIRA IV. SA ŠIBENIKOM

HRVATSKE ČETE RATUJU S BIZANTOM

Neprilike u carstvu s Pečenezima i Mađarima iskoristiše podjarmljeni Bugari, skočivši 1073. godine na oružje pod vodstvom boljara Georgija Vojtjeha: ali on ne htjede da primi carski naslov nego se obrati na srpskog kneza Mihajla, tada gospodara Duklje (Zete), Humske zemlje (Zahumlja), Travunje (Trebinja), Rasa i carskoga grada Kotora na moru, da im dade pomoć i jednoga od svojih sinova za vladara. Knez Mihajlo se odazove i pošalje u pomoćnu četu najmlađeg sina Konstantina Bodina, koga Bugari potom proglase u Prizrenu carem. **Bugari se tom prilikom obratiše za pomoć i na Hrvate, pa im se i oni odazvaše.**

Međutim, brzo se pokazalo da je carstvo pored svih prepačenih nevolja još uvijek bilo dosta jako da se odupre. Već poslije nekoliko mjeseci ustanak je ugušen, a Bugari se vratiše u bizantinsko ropstvo. **Pošto je Petar Krešimir bio u kolu onih koji su se digli protiv Bizanta, razumljivo je da je Bizant, potukavši Bugare, krenuo i na Petra Krešimira, na kojega navali s mora normanski knez Amiko, pristaša Bizanta.** Potkraj travnja i na početku svibnja 1074. godine Normani uzalud opsjedahu Rab, ali uspiju da na nepoznatu mjestu, vjerojatno u Ninu, glavnom sijelu Petra Krešimira, zarobe kralja. **Tada dođe do nagodbi Normanima gradove Split, Trogir, Zadar, Biograd i Nin. Do toga je vjerojatno došlo posredovanjem papinskog legata Gerarda, nadbiskupa u Sipontu, koji se od proljeća 1074. godine nalazio u Dubrovniku da izgladi razmirice između nadbiskupa i građana.**

U studenome 1074. godine Gerard je sazvao crkveni sabor u Split. Akti toga sabora nisu sačuvani, samo znamo da su na njemu opet proglašeni prijašnji splitski sinodalni zaključci od ožujka 1060. godine, a svakako oni koji su se odnosili na svećeničku ženidbu i heretičku simoniju svećenstva. **Ta se sinoda zabavila i pitanjem unutarnjeg uređenja dalmatinsko—hrvatske crkve, pa je obnovila biskupiju u Ninu ukinutu još 928. godine.** Tada je već dvanaestu godinu čamio u Splitu u tamnici onaj svećenik Ulfo koji je za Petra Krešimira organizirao hrvatski otpor protiv reformnih zaključaka sabora 1060. godine. Budući da je papa Aleksandar II. pred smrt odredio da se svi oni koji su za njegova pontifikata dopali tamnice puste na slobodu, nadbiskup Gerard udovolji sada posljednjoj želji prethodnika Grgura VII, ali tek kad je nesretni svećenik položio »na moći sv. Dujma« u splitskoj stolnoj crkvi prisegu da »nikad više neće upasti u herezu koje se odriče« i da se, »ostavivši Hrvatsku i Dalmaciju, nikad vi-

TRAGOM POVIJESTI

160 GODINA HRVATSKE PREVLASTI NA MORU

Hrvati se davno naseliše u krajeve sjeverne Dalmacije, gdje na teritoriju stare Liburnije osnovaše svoju prvu državu. Oni je odmah uređuju po starom slavenskom običaju na županije. Tako vidimo u početku pet županija: Ninska, Sidraga (Biograd), Luka (sadašnji Benkovac), Nivna (sadašnja Bukovica) i Bribir, teritorij bivše skradinske općine. U Lici su u to doba živjeli ostaci keltskog življa i ona nije bila narodnosno čista. Kad su se Hrvati pripojili stvorili su od nje prvu banovinu, a ne županiju. Ban je keltska riječ i značila je poglavara.

Hrvati su postavili sjedište svoje države u blizinu Zadra, u Ninu. Zadar je onda bio centar bizantijske vlasti i bizantijske flote. Tu je za kratko vrijeme nastala borba između Latina iz Zadra, koji su se smatrali ugroženim i Hrvata u Ninu i okolnom teritoriju. Monah Gotskalk spominje dnevne bitke između Zadra i Nina i napominje godinu 850. Predjel od Nina do Sukošana narod i danas naziva »Grobnicom«.

Kad je bizantijska flota izašla iz Jadrana radi navale Arapa, hrvatska flota je imala svoje sjedište u Biogradu i bila već toliko jaka, da je mogla gospodariti istočnom obalom Jadrana. No, sad se javiše Mlečani, koji su kao pomorsko-trgovačka vlast na Jadranu htjeli i na ovoj strani da imaju slobodne puteve i tjesnace. Pogotovo slobodni važni prolaz biogradsko-pašmanski kanal, koji u historiji ovih borbi igra vrlo važnu ulogu.

Kopnene borbe između Zadra i Nina prenesu se sada i na more. Hrvati su sprečavali prolaz Mlečanima kroz kanal. Moćni knez Mioslav imao je jaku flotu i mogao je dnevno kontrolirati svaki mletački brod. Godine 839. dođe do prve bitke između Venecije i Mioslava. Mletačko je brodovlje bilo smetom poraženo, a u neposrednoj blizini Zadra, u Sumartindolu (današnji Sukošan), dođe do mira. U tom se miru Venecija obvezala da će plaćati Mioslavu godišnji danak za slobodni prolaz kroz pašmanski kanal. Ta je premoć hrvatske mornarice nad venecijanskom trajala 160 godina. Trgovinom u Levantu Venecija se sve više bogatila. Kako ih je peklo poniženje danka koga su plaćali Hrvatima, odluče da se svim silama bace na pašmanski tjesnac.

Na Spasovo god. 1000. dođe mletačka flota pred Pašman. Latinski gradovi Cres, Krk, Rab i Zadar poslaše Mlečanima u pomoć sve raspoložive brodove. Hrvatski kralj Svetoslav videći daleko pretežniju silu pošalje poslanstvo u Zadar i ponudi duždu nagodbu. Dužd Pietro Orseolo prkosno odbije s riječima: »Hoćemo da s vojskom prodremo u vaše tjesnace!« Na najužem dijelu tjesnaca, između malog otoka Babca i Pašmana dođe do bitke u kojoj je poginuo kralj, a njegovo brodovlje bude poraženo. Mlečani kranu pod Biograd tražeć predaju. Biograd se odupre sa malom posadom koja se nije mogla dugo održati. Mlečani iz Biograda zauzmu bez otpora Vrganu, Šibenik i Trogir.

U Trogiru dočeka dužda brat poginulog kralja, Krešimir Surinja i napravi s duždom primirje, a onda mir. Hrvati se u ovom miru odrekoše danka koga su im plaćali Mlečani, a kao jamčevinu za izvršenje ovog ugovora dade Krešimir najdragocjenije jamstvo što ga je imao — svoga sina Stjepana, kasnijeg kralja hrvatskog, za taoca. Za snagu našeg života na Jadranu u ono doba došla je napomenuti da je Venecija te iste godine, kad je sklapala primirje s Hrvatima, mogla da otpremi na obranu Jerusalema od Arapa 200 svojih brodova! Ni Hrvati nisu morali biti puno slabiji!